

Innst. 376 L

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Prop. 91 L (2016–2017)

**Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen
om Endringer i ekteskapsloven og bustøttelova m.m.
(oppgaveoverføring til kommunene) og lov om overføring av
ansvar for kollektivtransport**

Innhold

	Side
1. Sammenheng	1
1.1 Proposisjonens hovedinnhold	1
1.2 Bakgrunnen for lovforslagene	1
1.2.1 Overføring av oppgaver til kommunene i forbindelse med kommunereformen	1
1.2.1.1 Meld. St. 14 (2014–2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner	1
1.2.1.2 Stortingets behandling av Meld. St. 14 (2014–2015)	2
1.2.1.3 Andre saker	2
1.3 Vigsler som gjøres av notarius publicus (Barne- og likestillingsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet)	3
1.3.1 Om gjeldende rett og høringsforslaget	3
1.3.2 Barne- og likestillingsdepartementets vurdering og forslag	3
1.3.2.1 Innledning	3
1.3.2.2 Vigselsmyndighet – hvem som skal gjennomføre vigsler	3
1.3.2.3 Hvem skal få tilbud om vigsel i kommunen?	4
1.3.2.4 Særlig om stedlig kompetanse	4
1.3.2.5 Vigselsmyndighet og ugyldighet	4
1.3.2.6 Vigselsseremonien	4
1.3.2.7 Forskrift om det kommunale vigselstilbudet	5
1.3.2.8 Vigselsmyndighet på Svalbard	5
1.3.2.9 Vigselsmyndighet for norske utenriktjenestemenn	5
1.3.2.10 Om endringene for øvrig	5
1.3.2.11 Iverksetting	5
1.3.3 Økonomiske og administrative konsekvenser	6
1.4 Det boligsosiale området – tilskudd til etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig (Kommunal- og moderniseringsdepartementet)	6
1.4.1 Om gjeldende rett og høringsforslaget	6
1.4.2 Kommunal- og moderniseringsdepartementets vurdering og forslag	6
1.4.2.1 Om oppgaveoverføringen	6
1.4.2.2 Om den lovtekniske plasseringen	7
1.4.2.3 Om rapportering på bruk av tilskuddsmidler	7
1.4.3 Økonomiske og administrative konsekvenser	7
1.5 Kollektivtransport (Samferdselsdepartementet)	8
1.5.1 Gjeldende rett	8
1.5.2 Høringsnotatets forslag til endringer	8
1.5.2.1 Innledning	8
1.5.2.2 Forslag til ny lov om overføring av ansvar for kollektivtransport	8
1.5.2.3 Endringer i yrkestransportloven og jernbaneloven vedrørende kjøp av transporttjenester	10
1.5.2.4 Endringer i yrkestransportloven vedrørende løyveansvar	11
1.5.2.5 Endring i yrkestransportloven vedrørende administrasjonsselskap	11
1.5.2.6 Særskilt om skoleskyss	11
1.5.3 Høringen	11
1.5.4 Samferdselsdepartementets vurdering og forslag	11
1.5.4.1 Overføring av ansvar for kollektivtransport	11
1.5.4.2 Ansvar for TT-ordningen	12
1.5.4.3 Ansvar for skoleskyss	13
1.5.4.4 Rapportering og statistikk	13
1.5.5 Økonomiske og administrative konsekvenser	13
1.6 Omtale av forskriftsendringer	13
1.6.1 Innledning	13
1.6.2 Andre oppgaver enn vigsel som er lagt til notarius publicus (Justis- og beredskapsdepartementet)	14
1.6.3 Vilt- og innlandsfiskforvaltning (Klima- og miljødepartementet)	14

	Side
1.6.4	Forurensning (Klima- og miljødepartementet)..... 14
1.6.5	Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (Landbruks- og matdepartementet)..... 15
1.6.6	Tilskudd til tiltak i beiteområder (Landbruks- og matdepartementet) 16
1.7	Omtale av oppgaver som håndteres i andre prosesser..... 16
1.7.1	Innledning..... 16
1.7.2	Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av svømmeanlegg (Kulturdepartementet) 16
1.7.3	Hjelpemiddelpolitikken (Arbeids- og sosialdepartementet)..... 17
1.7.4	Reformarbeid knyttet til pleiepenger og omsorgslønn (Arbeids- og sosialdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet) 18
1.7.4.1	Pleiepenger 18
1.7.4.2	Omsorgslønn 18
1.7.5	Varig tilrettelagt arbeid (Arbeids- og sosialdepartementet) 18
1.7.6	Oppgave- og finansieringsansvaret i barnevernet (Barne- og likestillingsdepartementet) 18
1.7.7	Overføring av ansvar for den offentlige tannhelsetjenesten fra fylkeskommunene til kommunene (Helse- og omsorgsdepartementet)..... 19
1.7.8	Overføring av ansvar for enkelte rehabiliteringstjenester fra spesialisthelsetjenesten til den kommunale helse- og omsorgstjenesten (Helse- og omsorgsdepartementet) 19
1.7.9	Finansieringsansvar for pasientreiser (Helse- og omsorgsdepartementet)..... 19
1.7.10	Forsøksordning med overføring av driftsansvar for distriktpsikiatriske sentre til kommunene (Helse- og omsorgsdepartementet)..... 20
1.7.11	Opptrappingsplan for rusfeltet (2016–2020) (Helse- og omsorgsdepartementet)..... 20
1.7.12	Sekretariat for forliksrådet (Justis- og beredskapsdepartementet) 20
1.7.13	Forenkling av utmarksforvaltningen (Kommunal- og moderniseringsdepartementet)... 20
1.7.14	Forenklinger mv. i plan- og bygningsloven (Kommunal- og moderniseringsdepartementet) 20
1.7.15	Forvaltning av verneområder (Klima- og miljødepartementet) 20
1.7.16	Vannscooterregelverket (Klima- og miljødepartementet)..... 21
1.7.17	Motorferdsel i utmark (Klima- og miljødepartementet)..... 21
1.7.18	Tilskudd til verdensarvområdene og utvalgte kulturlandskap i jordbruket (Landbruks- og matdepartementet) 21
1.7.19	Konsesjonsbehandling av små vannkraftverk m.m. (Olje- og energidepartementet) 21
1.7.20	Ansvarsfordelingen mellom forvaltningsnivåene for det offentlige vegnettet (Samferdselsdepartementet) 21
1.7.21	Lokal nærings- og samfunnsutvikling (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet)..... 21
1.8	Økonomiske og administrative konsekvenser..... 22
2.	Komiteens behandling 22
3.	Komiteens merknader 23
3.1	Komiteens generelle merknader..... 23
3.2	Vigsler 25
3.3	Det boligsosiale området mv..... 25
3.4	Kollektivtransport..... 26
3.5	Omtale av forskriftsendringer 28
3.6	Omtale av oppgaver som håndteres i andre prosesser 30
3.7	Økonomiske og administrative konsekvenser..... 30
4.	Forslag fra mindretall..... 31
5.	Komiteens tilråding 31

Innst. 376 L

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Prop. 91 L (2016–2017)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i ekteskapsloven og bustøttelova m.m. (oppgaveoverføring til kommunene) og lov om overføring av ansvar for kollektivtransport

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

Proposisjonen inneholder forslag til lovendringer knyttet til overføring av oppgaver til kommunene i forbindelse med kommunereformen. Proposisjonen er en oppfølging av Meld. St. 14 (2014–2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner. Kommunal- og moderniseringsdepartementet sendte 1. juni 2016 ut et samlet høringsnotat om oppgavene, med høringsfrist 1. oktober 2016. Oppsummering av høringen er omtalt i proposisjonens kapittel 2.2 og under omtalen av de enkelte forslagene. Proposisjonen opprettholder i all hovedsak forslagene til lovendringer som inngikk i høringsnotatet.

Proposisjonen er en samleproposisjon som fremmes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet, i samarbeid med berørte departementer. Lovforslagene er samlet i to lover: lov om endringer i ekteskapsloven og bustøttelova (oppgaveoverføring til kommunene) og lov om overføring av ansvar for kollektivtransport. Merknadene til de enkelte bestemmelsene i lovforslagene framgår av proposisjonens kapittel 9.

I kommunereformen er det lagt opp til sammenlåinger i perioden 2018–2020. De fleste oppgavene

foreslås overført til kommunene fra 2020, når hovedvekten av nye kommuner etableres.

1.2 Bakgrunnen for lovforslagene

1.2.1 Overføring av oppgaver til kommunene i forbindelse med kommunereformen

I proposisjonen vises det til at regjeringen for å styrke kommunene gjennomfører en kommunereform som skal gi større og sterkere velferdskommuner.

Regjeringen vil overføre flere oppgaver til kommunene. Dette vil gi økt makt og myndighet, og dermed økt lokalt selvstyre. Flere oppgaver vil gi kommunene mulighet til å utvikle et mer helhetlig og sammenhengende tjenestetilbud til innbyggerne, samtidig som det vil bidra til å skape større interesse for lokalpolitikken. Flere oppgaver vil styrke kommunene som viktige lokaldemokratiske organer for sine innbyggere.

1.2.1.1 MELD. ST. 14 (2014–2015)

KOMMUNEREFORMEN – NYE OPPGAVER TIL STØRRE KOMMUNER

Kommunal- og moderniseringsdepartementet fremmet 20. mars 2015 Meld. St. 14 (2014–2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner. I meldingen foreslo regjeringen overføring av oppgaver til kommunene på en rekke områder i forbindelse med kommunereformen.

Meldingen omtalte i tillegg en rekke andre prosesser som berører ansvarsdelingen mellom forvaltningsnivåene.

I meldingen ble det lagt til grunn at generalistkommunesystemet fortsatt skal være hovedmodell for kommunesektoren, og at nye oppgaver som hovedregel skal overføres til alle kommuner. Meldingen åpnet likevel for å overføre enkelte nye oppga-

ver, som videregående opplæring og kollektivtransport, kun til de største kommunene. To forutsetninger ble lagt til grunn for overføring av oppgaver til de største kommunene. For det første må storkommunene være i stand til å løse oppgavene på en god måte, herunder inneha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og utgjøre geografisk funksjonelle områder. For det andre må oppgaveløsningen i områdene utenfor storkommunene kunne håndteres på en måte som sikrer likeverdig løsning av oppgavene.

Regjeringen vil redusere den statlige detaljstyringen, og har de siste årene arbeidet blant annet med innlemming av utvalgte øremerkede tilskudd. Departementet har innhentet flere kartlegginger, som vil være en del av kunnskapsgrunnlaget for den varslede gjennomgangen i meldingen av statlig tilsyn med kommunesektoren. Resultatet av gjennomgangen vil bli lagt fram for Stortinget i kommuneproposisjonen for 2018.

1.2.1.2 STORTINGETS BEHANDLING AV MELD. ST. 14 (2014–2015)

Stortinget behandlet Meld. St. 14 (2014–2015) 9. juni 2015 på grunnlag av Innst. 333 S (2014–2015) Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner. Flertallet i kommunal- og forvaltningskomiteen sluttet seg til meldingens forslag om oppgaveoverføringer, med noen unntak: Ansvar for videregående opplæring skal fortsatt ligge hos fylkeskommunen, mens arbeids- og utdanningsreiser og familievern skal forbli et statlig ansvar. Flertallet ga sin tilslutning til at kollektivtransport kan overføres til store kommuner på de vilkår som skisseres i meldingen, forutsatt at det inngås et samarbeid/partnerskap med det øvrige fylket/regionen om å sikre et helhetlig kollektivtilbud i regionen.

I tillegg ba flertallet om at det må vurderes å øke det kommunale selvstyret innenfor skiltpolitikken, som i dag ligger hos Statens vegvesen, samt å øke det kommunale selvstyret innenfor fastsetting av skrivemåte og navn innenfor adresse- og skiltprosjekt. Flertallet ba også om at det vurderes å øke det kommunale ansvaret for finansiering av skoleskyss for grunnskoleelever. Flertallet ba videre regjeringen komme tilbake med forslag til en bedre samordning av den kommunale og den statlige delen av Nav. Flertallet mente også at kommunenes mulighet for å utvide selvkostområdet innenfor vann, avløp og renovasjon gjennom et mer helhetlig miljøgebyr bør utredes. Oppfølgingen av de ovennevnte oppgavene er omtalt i Prop. 123 S (2015–2016) Kommuneproposisjonen 2017, og omtales derfor ikke nærmere i denne proposisjonen.

I proposisjonen vises det til at flertallet ba også om at oppgavene til et nytt regionalt folkevalgt nivå gjennomgås. Kommunal- og moderniseringsdepartementet la 6. april 2016 fram Meld. St. 22 (2015–2016) Nye folkevalgte regioner – rolle, struktur og oppgaver. Departementet legger fram en egen proposisjon om regionalt folkevalgt nivå samtidig med proposisjonen som behandles her.

Flertallet i kommunal- og forvaltningskomiteen støttet forslaget om at det skal utredes en hjemmel som avklarer hvordan man gjennom pålagt interkommunalt samarbeid skal sikre tjenestekvalitet og rettsikkerhet for innbyggerne i tilfeller der en kommune ikke kan ivareta dette ansvaret. Kommunal- og moderniseringsdepartementet arbeider med et forslag om en generell hjemmel i kommuneloven for å pålegge kommuner interkommunalt samarbeid, for de tilfeller der en kommune selv ikke er i stand til å utføre sine oppgaver på faglig forsvarlig måte.

1.2.1.3 ANDRE SAKER

Kommunal- og moderniseringsdepartementet jobber også med andre saker som skal styrke kommunenes selvstyre. I proposisjonen nevnes to sentrale tema som er i prosess nå.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har nylig fremmet en proposisjon for Stortinget med forslag om at kommuner i egenskap av offentlig organ skal kunne reise sak for domstolene mot staten om gyldigheten av statlige avgjørelser. I proposisjonen foreslås det også å redusere statlige klageinstansers adgang til å overprøve kommunenes utøvelse av det frie skjønnet. Statlige klageinstanser skal etter forslaget legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyret ved prøvingen av kommunenes frie skjønn.

Etter gjeldende praksis kontrolleres kommunenes utkast til kommunevåpen av Arkivverket før det godkjennes av Kongen i statsråd. Som et ledd i arbeidet for styrket lokaldemokrati og enklere regelverk, foreslo Kommunal- og moderniseringsdepartementet i høringsnotat av 14. desember 2016 å oppheve denne statlige godkjenningsordningen og flytte ansvaret for å fastsette kommunevåpen til den enkelte kommune. I samme høring foreslo departementet å oppheve lov om flagging på kommunenes offentlige bygninger. Loven legger begrensninger for hvilke flagg kommunen kan flagge med. En oppheving av loven innebærer at det ikke lenger vil være noen krav om godkjenning av Kongen for å kunne benytte kommunevåpenet i et kommuneflagg, og at kommunene kan flagge med andre flagg og andre symboler enn kommunevåpenet.

1.3 Vigsler som gjøres av notarius publicus (Barne- og likestillingsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet)

1.3.1 Om gjeldende rett og høringsforslaget

Det følger av ekteskapsloven § 12 at notarius publicus er vigsler.

Etter lov om notarius publicus § 1 hører notarialforretninger under tingretten, og dommere ved embetet er notarius publicus. For Svalbard er Sysselmannen notarius publicus. I utlandet er norsk utenrikstjenestemann, eller den han eller hun gir fullmakt, notarius publicus. Det følger også at Kongen ved forskrift kan gi andre notarialkompetanse.

Dersom ekteskapsvilkårene i ekteskapsloven er oppfylt, kan ekteskap inngås ved at brudefolkene møter for en vigsler. Notarius publicus er én av flere mulige vigslere. Prøving av ekteskapsvilkårene gjøres av Folkeregisteret ved de regionale skattekontorene. På bakgrunn av prøvingen utstedes en prøvingsattest, som vigsler skal motta før selve vigselen finner sted.

Barne- og likestillingsdepartementet foreslo i høringsnotat av 1. juni 2016 at myndigheten til å foreta vigsler overføres fra notarius publicus til kommunene.

Fra de høringsinstansene som har støttet forslaget, har det særlig vært trukket fram at forslaget vil gi bedre tilgjengelighet, både ved at vigsler kan gjennomføres så nær innbyggerne som mulig og ved at det kan gjøres lokale tilpasninger. Flere kommuner har også uttalt at de kan ivareta denne oppgaven på en god måte, forutsatt at de får tilført ressurser. Det har også vært trukket fram at etter at prøvingen av ekteskapsvilkårene ble overtatt av folkeregistermyndigheten for noen år siden, er ikke vigsler lenger en «naturlig» oppgave for domstolene.

Fra de høringsinstansene som er negative til forslaget, er det særlig trukket fram at forslaget ikke vil styrke lokaldemokratiet, at det vil være uheldig med tanke på ressursbruk og de folkevalgtes rolle, og at det ikke vil gi bedre tilgjengelighet eller tjenester for innbyggerne.

1.3.2 Barne- og likestillingsdepartementets vurdering og forslag

1.3.2.1 INNLEDNING

På bakgrunn av høringsuttalelsene finner Barne- og likestillingsdepartementet støtte til å gå videre med forslaget.

I høringen har det kommet både støtte og motforestillinger til argumentet om at overføring av oppgaven vil gi bedre tilgjengelighet. Departementet legger til grunn at en overføring av vigselsmyndighet fra domstolene til kommunene vil gi innbyggerne et bedre tilgjengelig vigselstilbud, blant annet i form av

kortere reisevei for mange. Departementet er enig i at dagens tilbud fungerer bra, men mener at kommunale vigsler i større grad kan tilpasses til brudeparets ønsker enn det vigsler i regi av domstolene kan. Vigsler er heller ikke en «naturlig» oppgave for domstolene, slik også Oslo byfogdembete har uttalt.

Domstolenes rolle i forbindelse med vigselen er i all hovedsak av seremoniell karakter, men likevel slik at vigsleren har ansvar for å forvisse seg om at vilkårene for inngåelse av ekteskap er oppfylt. Bufdir har vist til at «vielser har en del formelle sider som vigsler har en plikt til å påse at er i orden før gjennomføring av vielser». Det er likevel ikke behov for den særlige kompetansen domstolene har, for å utføre denne oppgaven, slik også Bergen tingrett har påpekt i sitt høringssvar.

1.3.2.2 VIGSELSMYNDIGHET – HVEM SOM SKAL GJENNOMFØRE VIGSLER

Barne- og likestillingsdepartementet foreslår at myndigheten til å foreta vigsler i kommunene tillegges ordførere, varaordførere og kommunalt ansatte eller folkevalgte som kommunestyret selv gir slik myndighet.

Noen kommuner mener det er uheldig dersom vigsler skal utføres av folkevalgte. Departementet foreslår at ordførere og varaordførere får vigselsmyndighet direkte i loven. Departementet vil imidlertid peke på at det kan være hensiktsmessig at det også tilbys vigslere som er politisk nøytrale.

Departementet finner det mest hensiktsmessig at det er opp til hver enkelt kommune å beslutte hvem i kommunen som bør kunne utføre vigsler.

Departementet foreslår at kommunestyret kan gi vigselsmyndighet til «kommunalt ansatte eller folkevalgte». Kommunen må vurdere hvilke personer som er egnet til å inneha vigselsoppgaven. Kommunestyret kan ikke delegere tildelingsmyndigheten til andre i kommunen. Departementet har med den nye formuleringen tydeliggjort at det ikke er nødvendig at det er noen i kommunens ledelse som utfører vigsler.

Det pekes i proposisjonen på at det er viktig at kommunen legger til rette for vigselsens seremonielle karakter, uavhengig av hvem som gjennomfører vigselen.

Videre pekes det på at det er viktig å sørge for at de ekteskap som inngås er gyldige. Det kreves blant annet at vigsleren har myndighet etter ekteskapsloven. Dersom denne ikke har myndighet på vigsels-tidspunktet, blir ekteskapet en nullitet. Av hensyn til etterprøvbarehet påpekte departementet i høringsnotatet behovet for skriftlige delegeringsfullmakter. Hå kommune har uttalt at de er kjent med at det i en del mindre kommuner ikke er tilstrekkelig med ressurser til oppdatering av reglement ved flytting eller endring av oppgaver. Departementet viser til at kommu-

nene på mange områder delegerer myndighet og har et ansvar for at slike delegeringer er korrekte og oppdaterte. I kommuneloven § 39 nr. 2 fastslås at kommunestyret har plikt til å «vedta reglement for delegasjon av avgjørelsesmyndighet» etter at nytt kommunestyre er valgt. For øvrig bør også den som har fått vigselfmyndighet passe på at det formelle rundt vigselfmyndigheten er i orden.

Vigselfmyndigheten vil opphøre dersom en folkevalgt ikke lenger er folkevalgt eller ansettelsesforholdet i kommunen avsluttes. Vigselfmyndigheten vil også kunne opphøre dersom kommunestyret trekker tilbake delegeringen.

1.3.2.3 HVEM SKAL FÅ TILBUD OM VIGSEL I KOMMUNEN?

I tråd med høringsnotatet foreslår Barne- og likestillingsdepartementet i proposisjonen at vigselfmyndigheten som er lagt til kommunen innebærer en plikt til å ha et vigselstilbud til egne innbyggere. Det er tilstrekkelig at én av brudefolkene er bosatt i kommunen for atplikten skal gjelde. Som en hovedregel vil dermed brudefolk som ikke er bosatt i kommunen, ikke ha noen rett til å få inngå ekteskap der. Hvem som anses å være bosatt i kommunen vil følge av de alminnelige regler om folkeregistrering av bostedsadresse, jf. folkeregisterloven med forskrifter.

Kommunen kan likevel velge å tilby vigself også for andre kommuners innbyggere. Det vil også være mulig å avtale vigself i hjemkommunen med vigself fra en annen kommune.

Et viktig prinsipp for kommunale vigself er at kommunens alminnelige vigselfstilbud skal være gratis for kommunens egne innbyggere. Dersom kommunen åpner for at vigself kan skje utenfor kommunens ordinære lokaler, utover ordinære åpningstider eller for brudefolk som ikke er bosatt i kommunen, kan kommunen kreve dekket merkostnader ved dette. Krav fra kommunen om dekning av slike kostnader må avtales med brudeparet på forhånd.

Oslo byfogdembete har i sitt høringsssvar vist til at det er behov for et vigselfstilbud for utenlandske brudepar.

For å videreføre gjeldende tilbud om vigself til personer som ikke er fast bosatt i Norge, foreslår departementet at kommunenes og Sysselmannen på Svalbard sitt tilbud om borgerlig vigself også skal gjelde for utenlandske brudepar. Det samme gjelder for norske statsborgere som er bosatt i utlandet. Departementet viser til at det i høringsnotatet ikke ble foreslått noen endringer for disse gruppene. Ved en overføring av vigselfoppgaven til kommunene, mener departementet at det samme utgangspunktet som i dag bør gjelde. Det innebærer at brudepar som ikke er bosatt i Norge, også skal få benytte seg av det alminnelige vigselfstilbudet uten å måtte betale for det-

te. Siden disse gruppene ikke er «innbyggere» i noen bestemt kommune, må dette løses slik at alle kommuner har plikt til å foreta vigself for disse brudeparene, gitt at vilkårene for øvrig er oppfylt. Dette foreslås å framgå uttrykkelig av loven.

1.3.2.4 SÆRLIG OM STEDLIG KOMPETANSE

Departementet ønsker en fleksibel løsning for kommunale borgerlige vigself og mener derfor at vigselfere i kommunene bør ha vigselfmyndighet uten noen stedlig avgrensning. Praksisen som har vært lovfestet for notarius publicus, bør etter departementets syn videreføres. Det innebærer at en kommunal vigself kan gjennomføre en vigself i hele landet, selv om han eller hun ikke vil ha noen plikt til det. Uansett hvor vigselfen gjennomføres, må vigselferen forholde seg til sin kommunes rammer for gjennomføring av vigself, for eksempel når det gjelder dekning av merutgifter.

1.3.2.5 VIGSELFMYNDIGHET OG UGYLDIGHET

Som Bufdir tar opp i sin høringsuttalelse, er det viktig at vigself ikke går utover sin fullmakt. I proposisjonen knytter departementet noen kommentarer til ugyldighet mer generelt. Det er ikke uttømmende regulert i ekteskapsloven i hvilke tilfeller vigselfers overskridelse av myndighet medfører ugyldig ekteskap. Når det gjelder ugyldige vigself mer generelt, finner departementet grunn til å vise til NOU 1986:2 Innstilling til ny ekteskapslov del 1 side 66 og Ot.prp. nr. 28 (1990–91) om lov om ekteskap side 26.

Departementet mener utgangspunktet der også må gjelde for kommunale vigself. At vedkommende som gjennomfører vigselfen ikke har vigselfmyndighet, for eksempel fordi ansettelsesforholdet er avsluttet, medfører ugyldighet. Departementet finner støtte for dette i de nevnte forarbeidene. At den kommunale vigselferen ellers overskrider sin myndighet ved å handle i strid med kommunalt regelverk, om for eksempel tidspunkt eller lokale for vigself, medfører ikke ugyldighet.

Bestemmelsen i ekteskapsloven § 16 andre ledd om at etter begjæring fra begge partene kan ekteskapet likevel godkjennes som gyldig når særlige grunner foreligger, vil også gjelde for kommunale vigself. Det er Fylkesmannen i Oslo og Akershus som behandler slike begjæringer.

1.3.2.6 VIGSELFSSEREMONIEN

Utøvelse av vigselfmyndighet er en myndighetshandling, men en vigself skal også ha en seremoniell karakter. Bruk av egnede lokaler vil være av betydning for hvordan en vigselfsseremoni oppfattes. Enkelte høringsinstanser har uttalt at det kan bli utfordrende å finne egnede lokaler, men departementet kan

ikke se at dette er noen vesentlig innvending mot forslaget.

Det borgerlige vigselformularet er fastsatt ved kgl.res. 19. januar 1996 med hjemmel i ekteskapsloven § 15 og vil også gjelde for kommunale vigslar. Vigselformularet setter et minimumskrav til innholdet i vigselen, men det er også rom for å tilpasse seremonien med for eksempel tekst og musikk utover dette, dersom brudeparet ønsker det.

1.3.2.7 FORSKRIFT OM DET KOMMUNALE VIGSELSTILBUDET

I høringsnotatet ble det foreslått en lovhjemmel som gir Barne- og likestillingsdepartementet anledning til å fastsette forskrift med overordnede regler for det kommunale vigselstilbudet. Departementet foreslår å presisere noe nærmere hva forskriften kan regulere. Forskriften kan gi overordnede regler om tilgjengelighet og betaling. Innenfor rammene som forskriften gir, skal kommunene ha et handlingsrom. Kommunene bestemmer selv om de lokale tilpasningene skal framgå av egen forskrift eller vedtas på annen måte.

1.3.2.8 VIGSELSMYNDIGHET PÅ SVALBARD

På Svalbard er det i dag Sysselmannen på Svalbard som har vigselfmyndighet i kraft av å være notarius publicus. Departementet mener at det ikke er grunn til å gjøre endringer i dagens ordning med at Sysselmannen som statens øverste representant har vigselfmyndighet for personer som er bosatt på Svalbard og for tilreisende som ønsker å gifte seg der. Dette er en ordning som fungerer godt og gir god tilgjengelighet for de som ønsker borgerlig vigsel på Svalbard. Det foreslås derfor ingen realitetsendring i ekteskapsloven § 12 knyttet til vigselfmyndighet på Svalbard, men det presiseres i lovteksten at det er Sysselmannen på Svalbard (ikke notarius publicus) som har denne myndigheten.

Sysselmannen på Svalbard støtter forslaget, men foreslår en delegeringsbestemmelse.

Som alminnelig regel er det adgang til intern delegering innen ett og samme organ, til bestemte personer eller avdelinger. Ut ifra dette vil Sysselmannen på Svalbard kunne delegere vigselfmyndighet til andre tjenestemenn ved sysselmannskontoret. Departementet finner det likevel hensiktsmessig at dette presiseres i loven, slik Sysselmannen på Svalbard etterspør. Departementet foreslår derfor at det inntas en delegeringsbestemmelse for Sysselmannen på Svalbard i § 12 første ledd bokstav d, andre punktum.

1.3.2.9 VIGSELSMYNDIGHET FOR NORSKE UTENRIKSTJENESTEMENN

Norsk utenriktjenestemann, og den han eller hun gir fullmakt, er notarius publicus og har dermed vigselfmyndighet. Norsk utenriktjenestemann har også myndighet til å utføre vigslar med hjemmel i ekteskapsloven § 12 bokstav c, jf. utenriktjenesteloven § 14. Utenriksdepartementet vurderer at dersom delegeringsadgangen som følger av lov om notarius publicus faller bort, vil det ikke få noen innvirkning på vigselfretten for norske utenriktjenestemenn. I praksis har det ikke vært aktuelt å delegere myndighet til å utføre vigslar til for eksempel lokalt ansatte på utenriksstasjonene. Barne- og likestillingsdepartementet legger Utenriksdepartementets vurderinger til grunn og foreslår derfor ikke i proposisjonen videreføring av delegeringsadgangen som følger av lov om notarius publicus § 1 når vigslar tas ut av bestemmelsen om notarialforretninger.

1.3.2.10 OM ENDRINGENE FOR ØVRIG

Politimesteren i Øst-Finnmark har myndighet til å foreta vigslar i kraft av å være notarius publicus. I proposisjonen vises det til at når personer i kommunen får myndighet til å utføre vigslar, er det ikke lenger behov for at politimesteren i Øst-Finnmark også har dette. Denne ordningen videreføres derfor ikke.

Den foreslåtte lovendringen i ekteskapsloven § 12 med uttømmende opplisting av vigslere og hvor henvisningen til notarius publicus fjernes, krever en lovendring i lov om notarius publicus § 2 første ledd, hvor vigslar er listet opp som en notarialforretning. Det foreslås derfor at henvisningen til vigslar i § 2 første ledd oppheves.

En overføring av vigselfoppgaven til kommunen krever endring i forskrift av 20. november 1992 om registrering og melding av vigsel §§ 1 og 3.

1.3.2.11 IVERKSETTING

Ved en overføring av borgerlige vigslar fra domstolene til kommunene, vil det være behov for at kommunene får tilstrekkelig tid til forberedelser. Flere høringsinstanser har påpekt behovet for opplæring og praktiske avklaringer.

Også hensynet til forutberegnelighet for personer som planlegger å gifte seg borgerlig i nærmeste framtid, tilsier at det bør ta noe tid fra et lovforslag blir vedtatt til en endring trer i kraft.

Det antas at et halvt års forberedelsestid er tilstrekkelig for at kommunene kan få på plass sitt vigselfstilbud, og for at domstolene kan avvikle sitt tilbud.

Departementet tar sikte på ikrafttredelse av lovendringene 1. januar 2018.

1.3.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

I proposisjonen vises det til at den samlede ressursbruken i domstolene knyttet til vigsler tilsvarende i dag om lag fem saksbehandlerårsverk, ifølge Domstoladministrasjonen. Dette innebærer en samlet ressursbruk på om lag 3 mill. kroner. Ressursbruken er redusert siden sist dette ble utredet (2006) som følge av mer effektiv organisering av gjennomføring av vigsler i domstolene.

Kommunens ressursbruk knyttet til vigsler vil avhenge av antall, hvem som skal utføre vigslene, hvilket tilbud kommunen fastsetter med tanke på tid, sted og varighet og hvor mye tid kommunens ansatte vil bruke til nødvendige forberedelser.

Oppgaveoverføringen skal fullfinansieres, jf. Stortingets forutsetning i Innst. 333 S (2014–2015). Det legges opp til at midlene innlemmes i kommunenes rammetilskudd.

Finansieringen av oppgaveoverføringen vil behandles i den ordinære budsjettprosessen.

1.4 Det boligsosiale området – tilskudd til etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig (Kommunal- og moderniseringsdepartementet)

1.4.1 Om gjeldende rett og høringsforslaget

Husbanken forvalter flere tilskuddsordninger på vegne av staten. For tilskudd til etablering og tilpasning av bolig søker kommunene i dag Husbanken om midler som fordeles til kommunene ut fra en helhetsvurdering av kommunenes situasjon. Kommunene behandler i neste omgang søknadene fra enkeltpersoner, og tildeler tilskudd etter behovsprøving. Tilskudd til etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig er regulert i en felles forskrift. Forskriften er gitt med hjemmel i husbankloven § 1.

Tilskudd til etablering i egen bolig skal bidra til at vanskeligstilte kan etablere seg i egen bolig. Tilskuddet kan gis til personer med lav inntekt som ikke klarer å etablere seg i egen bolig.

Tilskudd til etablering gis til å kjøpe, oppføre eller refinansiere egen bolig. Det kan også gis tilskudd til å utbedre en nyinnkjøpt bruktbolig. I en del tilfeller gis tilskuddet sammen med startlån, som også tildeles av kommunene.

I 2016 ble det gitt til sammen 390,1 mill. kroner i tilskudd til etablering fordelt på 1 506 husstander. Det ble gitt flest tilskudd til kjøp av bolig.

Tilskudd til tilpasning av bolig skal bidra til at personer med spesielle boligbehov får tilpasset boligen til disse behovene.

Tilskudd gis til husstander som har personer med behov for tilpasset bolig, herunder til eldre. Ordningen er økonomisk behovsprøvd. Kommunene kan

vurdere tilskudd til tilpasning i sammenheng med Husbankens øvrige økonomiske virkemidler, samt andre statlige eller kommunale virkemidler som bidrar til at personer med spesielle behov i størst mulig grad skal kunne bo hjemme og motta tjenester i eget hjem. Tilskuddet går til ulike former for tilpasning.

I 2016 ble det gitt 1 182 tilskudd til tilpasning for til sammen 100,8 mill. kroner. Gjennomsnittlig tilskudd gikk ned fra 91 500 kroner i 2015 til 85 300 kroner i 2016.

Et flertall av høringsinstansene fra departementets høring støtter forslaget om å overføre ansvaret for tilskudd til etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig fra Husbanken til kommunene. Flere kommuner framhever at forslaget på en positiv måte integrerer det boligsosiale arbeidet i de samlede tjenestene kommunen tilbyr, og at dette gir et bedre utgangspunkt for lokale prioriteringer og lokalpolitisk skjønn. Kommunene legger vekt på at støtten gis under forutsetning av fullfinansiering fra staten. Noen høringsinstanser er bekymret for at overføring vil føre til lavere prioritering, og noen mener at kommunene må pålegges å rapportere på måloppnåelse.

1.4.2 Kommunal- og moderniseringsdepartementets vurdering og forslag

1.4.2.1 OM OPPGAVEOVERFØRINGEN

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår i proposisjonen at ansvaret for tilskudd til etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig overføres fra Husbanken til kommunene.

Departementet mener at det vil gi mange fordeler. For det første får kommunene et mer helhetlig ansvar for den boligsosiale politikken. For det andre blir det mer forutsigbart for kommunene hvilke ressurser som står til rådighet. For det tredje blir det en forenkling for kommunene når de ikke må søke Husbanken om tilskuddsmidler, samtidig som Husbankens oppgaver med å fordele tilskuddene mellom kommunene bortfaller.

Departementet er opptatt av å sikre at kommunene prioriterer arbeidet med å gi sine innbyggere hjelp til etablering i egen bolig og til tilpasning av bolig. Siden legalitetsprinsippet medfører at staten må ha hjemmel i lov for å pålegge kommunene nye plikter, foreslår departementet å lovfeste at det skal være en kommunal oppgave å gi hjelp til vanskeligstilte med boligetablering og boligtilpasning. Forslaget om lovfesting gir ikke rettigheter for enkeltindivider, men kommunene får en plikt til etter søknad å vurdere å gi tilskudd til boligetablering og boligtilpasning.

Husbanken mener at kommuner som ikke tilbyr startlån ikke skal kunne tildele etableringstilskudd. Departementet er ikke enig, og mener begrunnelsen

om at det er vanlig å gi tilskudd til etablering sammen med startlån ikke er tilstrekkelig tungtveiende.

Interesseorganisasjonene har antydning at personer som har behov for tilpasset bolig, vil komme negativt ut av de kommunale prioriteringene. Når kommunene får en tydelig lovpålagt plikt til å vurdere søknader om tilskudd, mener departementet at det ikke er grunn til å være bekymret for at oppgaveoverføringen vil medføre at brukergruppene kommer dårligere ut enn i dag.

Lovendringene skal iverksettes når kommunesammenslåingene er trådt i kraft 1. januar 2020.

1.4.2.2 OM DEN LOVTEKNISKE PLASSERINGEN

Departementet foreslår å bygge ut bostøtteloven med et kapittel som slår fast kommunens plikt til å vurdere å gi tilskudd til etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig.

Departementet foreslår at kommunens nye plikter skal framgå av et nytt kapittel 2, klart atskilt fra reglene om bostøtte. Ingen høringsinstanser har hatt innvendinger mot å plassere de nye reglene i bostøtteloven.

Selv om den konkrete ordlyden i lovforslaget avviker noe fra det forslaget som ble sendt på høring, er det materielle innholdet ment å være det samme.

1.4.2.3 OM RAPPORTERING PÅ BRUK AV TILSKUDDSMIDLER

Statistisk sentralbyrå har pekt på at det vil være vanskelig å publisere tall for kommunenes bruk av tilskuddene gjennom KOSTRA når de ikke lenger får tall fra Husbanken. Departementet viser til at Husbanken har utarbeidet elektroniske søknadsprosesser for tilskuddsordningene som kommunene fortsatt vil kunne bruke etter en endret oppgavefordeling. Det vil dermed fortsatt være mulig å analysere bruken av midlene.

1.4.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Det går fram av proposisjonen at økonomiske konsekvenser for staten og kommunene av endret oppgavefordeling håndteres i den ordinære budsjettprosessen. Det legges til grunn at overføring av oppgaver mellom forvaltningsnivåene i utgangspunktet vil følges av rammeoverføringer innenfor en samlet uendret utgiftsside på statsbudsjettet.

Endringen skjer gjennom å overføre kap. 581 post 75 (Tilskudd til etablering og tilpasning av bolig) til kommunenes rammetilskudd. I saldert budsjett for 2017 er det bevilget 466,5 mill. kroner til tilskudd til etablering og tilpasning av bolig. Innlemming av tilskuddsordningen i rammeoverføringene vil ha begrensede administrative konsekvenser.

Imidlertid vil både Husbanken og kommunene spare administrative ressurser som følge av at Husbankens ansvar bortfaller.

De ressursene Husbanken bruker på å administrere ordningen vil også bli overført til kommunene. Husbanken har i dag oppgaver med blant annet å fordele tilskuddsmidlene mellom kommunene, og med rapportering og kontroll med bruken av midlene. Husbanken anslår at de brukte 1,6 årsverk på etableringstilskuddet og 4,6 årsverk på den personrettede delen av tilpasningstilskuddet i 2015. I dette arbeidet inngår dialog med kommunene om målrettet og strategisk bruk av virkemidlene. I tillegg inngår informasjon og veiledning.

Endringene vil bety at kommunene også får vedtaksmyndighet og forvaltningsansvar for tilskudd til prosjektering og utredning av boligtilpasning. I dag er dette Husbankens ansvar. Husbanken mottar om lag 500 søknader i året til dette tilskuddet.

For den enkelte kommune kan forslaget også gi mindre økonomiske utslag, avhengig av hvor godt samsvar det er mellom dagens tildeling av midler, kommunens økte bevilgning i rammeoverføringen og aktivitet i tilskuddstildelingen. Tilskuddsmidlene fordeles i dag til Husbankens regionkontorer. Regionkontorene velger så om de vil viderefordre midlene til kommunene etter samme fordelingsnøkkel, eller om de vil omfordele. Departementet vil fram mot innlemmingstidspunktet vurdere hvordan ulikheter i kommunenes behov kan reflekteres på en god måte.

Lovforankringen kan føre til at flere kommuner blir mer bevisst sin rolle som tilskuddsforvalter, og at det i disse kommunene fører til økt aktivitet og mer bistand til etablering og tilpasning.

Husbankens ordninger har samtidig vært et økonomisk insentiv for kommunene til å gi bistand til etablering og tilpasning. Dette insentivet forsvinner, og kan bety redusert aktivitet i enkelte kommuner, på tross av tydeligere lovforankring.

Innlemmingen av tilskuddene gir kommunene økt forutsigbarhet og større fleksibilitet i bruken av midlene. Det gir større muligheter for å utnytte ressursene effektivt, til beste for mottakerne.

Husbankens rolle som kompetanseformidler blir redusert som følge av innlemmingen av tilskuddene i rammeoverføringen. Det er en mulighet for at redusert informasjonsvirksomhet fra Husbanken kan gi mindre aktivitet og mindre effektiv tilskuddsforvaltning. Samtidig skal Husbanken fortsatt ha en rolle som veileder overfor kommunene på det boligsosiale området, blant annet gjennom tildeling av Husbankens lån og andre tilskudd, og gjennom Husbankens kommuneprogram. Husbanken står også bak veivise.no, som skal gjøre det enklere for kommunene å se sammenhengen mellom boligsosialt arbeid og

andre sosiale tjenester, helse- og omsorgstjenester og barnevern.

Husbankens tilskuddsordninger har gitt staten en oversikt over hvor mye midler som benyttes til formålene. Husbanken har utarbeidet elektroniske kommunale søknadsprosesser for startlån og de aktuelle tilskuddsordningene, og er i ferd med å etablere et nytt kommunalt saksbehandlingssystem som vil kunne benyttes også etter at tilskuddene er overført til kommunene.

1.5 Kollektivtransport (Samferdselsdepartementet)

1.5.1 Gjeldende rett

I forbindelse med en overføring av ansvar for kollektivtransport til kommunen, er det kun det kollektivansvaret som i dag ligger i fylkeskommunen det er aktuelt å overføre, med unntak av fergerutene i fylkes- og riksvegsambandet og ansvaret for skole-skyss.

I proposisjonen vises det til to sentrale aspekter knyttet til ansvaret for kollektivtransporttilbudet. For det første retten til å inngå kontrakt om kjøp av tjenesten og yte godtgjørelse og gi enerett til utførelsen av denne tjenesten. For det andre, muligheten til å gi forvaltningsrettslig adgang til å drive den aktuelle transporten, ved å tildele løyve for transport med motorvogn og fartøy og tillatelse for skinnegående transport.

Ansvaret for å yte godtgjørelse og gi enerett til kollektivtransport, er regulert på forskjellige måter for de ulike transportformene.

For rutetransport med motorvogn og fartøy er fylkeskommunens ansvar for godtgjørelse innenfor fylkets grenser regulert av lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy (yrkestransportloven) § 22.

Når det gjelder ansvaret for den tilrettelagte transporten for funksjonshemmede (TT-ordningen), følger det ikke av lov eller forskrift hvem som skal ha ansvaret. I forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 92 (1984–85) Om transport av funksjonshemmede, 10. april 1986, mente imidlertid Stortinget at ansvaret for transport av funksjonshemmede burde ligge på samme forvaltningsnivå og i samme etat som har ansvar for transport av befolkningen for øvrig, det vil si fylkeskommunene, jf. Innst. S. nr. 106 (1985–86).

For sporveier, tunnelbane, forstadsbane og lignende sporbundet transport er ansvaret for tilskudd ikke regulert i lovgivningen. Dette betyr at både kommunen og fylkeskommunen kan gi tilskudd for å drive slik transport så lenge operatøren oppfyller objektive vilkår for å få tillatelse. I praksis er det fylkeskommunene og Oslo kommune som i dag håndterer

kjøp av tjenester med sporveier, tunnelbane og forstadsbane.

Ansvaret for å gi løyve og tillatelse til å drive transporttjenestene er også regulert forskjellig for de ulike transporttypene. I proposisjonen blir ikke reglene om tildeling av tillatelse for skinnegående transport omtalt, ettersom det ikke foreslås endringer i dette regelverket.

Reglene for løyve til å drive persontransport mot vederlag med motorvogn og fartøy følger av yrkestransportloven kapittel 2. Fylkeskommunen er løyvemyndighet for ruter som går innad i fylket. Det er Samferdselsdepartementet som gir løyve til rute-transport som går gjennom to eller flere fylker. Departementet har imidlertid delegert denne myndigheten til den fylkeskommunen hvor løyvesøker har sin forretningsadresse.

Kollektivtransporten som fylkeskommunene har ansvaret for, finansieres i hovedsak gjennom frie inntekter (skatteinntekter og rammeoverføringer fra staten), billettinntekter og bompenger. I tillegg har staten ved Samferdselsdepartementet øremerkede tilskuddsordninger til fylkeskommunene som også kommer kollektivtransporten til gode.

1.5.2 Høringsnotatets forslag til endringer

1.5.2.1 INNLEDNING

Stortinget har ved behandlingen av Meld. St. 14 (2014–2015) sluttet seg til at ansvaret for kollektivtransport, inkludert TT-ordningen, skal kunne overføres fra fylkeskommunen til store kommuner på nærmere bestemte vilkår. I meldingen er det lagt til grunn at det vil være gevinster å hente på å overføre ansvaret for kollektivtransporten til store kommuner. Dette vil kunne gi en bedre oppgaveløsning i disse kommunene ved at oppgaver knyttet til en samordnet areal- og transportpolitikk, som nå er splittet av forvaltningsmessige skiller, kan ses i sammenheng på lokalt nivå.

Som oppfølging av Meld. St. 14 (2014–2015) og Stortingets behandling av meldingen i Innst. 333 S (2014–2015), foreslo Samferdselsdepartementet i høringsnotatet en ny lov som åpner for at ansvar for kollektivtransport kan overføres til store kommuner på visse vilkår.

1.5.2.2 FORSLAG TIL NY LOV OM OVERFØRING AV ANSVAR FOR KOLLEKTIVTRANSPORT

Virkeområde og definisjon av kollektivtransport

I høringsnotatets forslag til § 1 i ny lov om overføring av ansvar for kollektivtransport fra fylkeskommunen til kommunen, har Samferdselsdepartementet angitt virkeområdet for loven og en definisjon av hva som er kollektivtransport etter denne loven.

Det ble foreslått at kommunen skulle kunne overta det fylkeskommunale ansvaret for kjøp av transporttjenester og tildeling av løyver for rutetransport innad i kommunen. Dette innebærer at fylkeskommunen fremdeles skal ha ansvaret for kjøp av transporttjenester og tildeling av løyver i den øvrige delen av fylket, og for ruter som krysser grensen mellom kommunen og fylket.

Kollektivtransport var etter forslaget avgrenset til kun å gjelde det ansvaret fylkeskommunene har i dag. Kollektivtransport var dermed i forslaget definert som rutetransport med motorvogn og fartøy, samt sporvei, tunnelbane, forstadsbane og lignende sporbundet transportmiddel. I tillegg skulle også tilrettelagt transport (TT-ordningen) regnes som kollektivtransport. Hva som menes med rutetransport er definert i yrkestransportloven § 2. Ettersom det kun var det fylkeskommunale kollektivansvaret som kunne overføres, ville blant annet ferger i riksvegsamband ikke være omfattet av forslaget. Det ble foreslått at ansvaret for fylkesvegfergene ikke skulle overføres fordi disse fergerutene anses som en del av vegnettet, og ikke en del av kollektivtransporten som sådan.

Vilkår for oppgaveoverføring

Samferdselsdepartementet foreslo i høringsnotatet at det var Kongen i statsråd som skulle kunne fatte vedtak om overføring av ansvar for kollektivtransport.

I høringsnotatet ble det foreslått tre vilkår som kommunene må oppfylle for å overta ansvaret for kollektivtransporten. Det ble i høringen lagt til grunn de samme vilkårene som ble omtalt i Meld. St. 14 (2014–2015) og Stortingets behandling i Innst. 333 S (2014–2015):

- Kommunen må omfatte et område som utgjør en felles bolig-, arbeids- og serviceregion (geografisk funksjonelt område).
- Kommunen må ha et tilstrekkelig markedsgrunnlag til å kunne gi befolkningen et ønsket kollektivtilbud innenfor en samfunnsøkonomisk akseptabel kostnad.
- Kommunen må inngå et samarbeid/partnerskap med fylkeskommunen om å sikre et helhetlig kollektivtilbud.

Ad a) Felles bolig-, arbeids- og serviceregioner – geografisk funksjonelle områder

Samferdselsdepartementet foreslo derfor i høringen at det burde være et vilkår for overføring av kollektivtransport at kommunen omfatter et område som utgjør en felles bolig-, arbeids- og serviceregion. Dette vilkåret innebærer at kommuner som skal overta ansvaret for kollektivtransporten, bør omfatte et geografisk område som i størst mulig grad er funk-

sjonelt for oppgaveløsningen. Best mulig sammenfall mellom kommunens grenser og oppgavene som skal løses, styrker muligheten for en koordinert, tilpasset og rasjonell oppgaveløsning overfor innbyggere og næringsliv. Det ble i høringen vist til at det er særlig to kriterier som konkretiserer kravet til funksjonalitet:

- Sammenhengende tettsteder bør betjenes av samme kollektivtransportmyndighet.
- Hovedtyngden av reisene bør betjenes av samme kollektivtransportmyndighet.

Det ble i høringen vist til at det ville være uheldig om kommuner med betydelig grad av ut- eller innpendling skulle ivareta kollektivtransportansvaret. En slik løsning vil ikke legge til rette for et helhetlig og koordinert kollektivtransporttilbud. Departementet viste til at kommuner som i dag har rundt 25 pst. utpendling (eller mer) til en annen kommune, burde utgjøre en felles kommune dersom ansvaret for kollektivtransport skulle overføres. Departementet påpekte i høringen at det også ville tas høyde for lokale forhold og skjønnsmessige vurderinger. Det ble vist til at omfanget av pendlingen i absolutte tall, og ikke bare prosentvis pendling, ville være en del av grunnlaget for vurdering av retningsgivende kriterier.

Samferdselsdepartementet foreslo at vilkåret om felles bolig-, arbeids- og serviceregion skulle framgå av § 2 bokstav a) i forslag til lov om overføring av ansvar for kollektivtransport.

Ad b) Tilstrekkelig markedsgrunnlag

Samferdselsdepartementet foreslo i høringen at det skulle være et vilkår for overføring av ansvaret for kollektivtransport at kommunen hadde et tilstrekkelig markedsgrunnlag til å kunne gi befolkningen et ønsket kollektivtilbud innenfor en samfunnsøkonomisk akseptabel kostnad. Departementet framhevet i høringsnotatet at det ville være et premiss for et tilstrekkelig markedsgrunnlag at kommunen har en konsentrert bolig- og arbeidsplasslokalisering for å bygge opp under et effektivt kollektivtilbud.

Departementet la også til grunn at 100 000 innbyggere burde være en normgivende størrelsesorden for kommuner som vil overta kollektivansvaret, i samsvar med det ekspertutvalget anbefalte. Departementet viste likevel til at tallet på 100 000 innbyggere ikke var et absolutt krav.

I høringen ble det vist til Meld. St. 14 (2014–2015), der det betones at overføring av kollektivtransporten må ivareta hensynet til en «samfunnsøkonomisk akseptabel kostnad». Dette hensynet skal sikre at de totale ulempene ikke overstiger gevinstene. Samferdselsdepartementet foreslo at hensynet

skulle inngå i vilkåret om tilstrekkelig markedsgrunnlag.

Samferdselsdepartementet foreslo at vilkåret om tilstrekkelig markedsgrunnlag skulle framgå av § 2 bokstav b) i forslag til lov om overføring av ansvar for kollektivtransport.

Ad c) Samarbeid med fylkeskommunen

I høringen ble det framhevet at Stortinget, i sin behandling av saken, forutsatte at kommunene som skal overta ansvaret for kollektivtransporten innad i egne kommuner, inngår et samarbeid/partnerskap med fylkeskommunen.

Samferdselsdepartementet foreslo at det skal være et vilkår at kommunen har et samarbeid med fylkeskommunen om å sikre et helhetlig kollektivtilbud. Både et permanent politisk, økonomisk og et faglig samarbeid mellom kommunen og fylkeskommunen vil være nødvendig.

Departementet viste i høringen til at samarbeidet mellom kommunen og fylkeskommunen kan avtales på ulike måter.

Departementet la i høringen til grunn at dokumentasjon på samarbeidet måtte inkludere ikke bare vedtak fra kommunestyret og fylkestinget om å inngå samarbeidsavtale, men også en signert avtale.

Samferdselsdepartementet foreslo at vilkåret om samarbeid mellom kommunen og fylkeskommunen skulle framgå av § 2 bokstav c) i forslag til lov om overføring av ansvar for kollektivtransport.

Framgangsmåte for overføring av ansvar

Samferdselsdepartementet foreslo i høringsnotatet at kommuner som ønsker å overta ansvaret for kollektivtransporten, skal kunne søke om dette. Departementet foreslo videre at det lovfestes noen grunnleggende krav til framgangsmåten for beslutning om overføring av ansvaret for kollektivtransport.

Det ble i høringen foreslått at kommunestyret selv må vedta at kommunen skal søke om å få overført slikt ansvar. Søknader skal sendes til Samferdselsdepartementet.

Det ble i høringen videre forutsatt at en søknad om overføring av ansvar for kollektivtransport må inneholde dokumentasjon på at alle vilkårene var oppfylt.

Samarbeidsavtale med fylkeskommunen om å sikre et helhetlig rutetilbud i regionen må etter forslaget være vedtatt av kommunestyret og fylkestinget. Det ble i høringsnotatet lagt opp til at dersom kommunen ønsker det, kan søknaden sendes til Samferdselsdepartementet før vilkåret om samarbeidsavtale med fylkeskommunen er på plass. Det må i så fall framlegges dokumentasjon på at de to andre vilkårene er oppfylt.

Departementet la i høringen til grunn at før Kongen i statsråd treffer endelig vedtak om overføring, må det være på plass rettslig bindende avtaler som regulerer kommunens og fylkeskommunens rettigheter og plikter i samarbeidet, og alle vilkårene i § 2 bokstav a)–c) må være oppfylt.

Overføring av rettigheter og plikter knyttet til inngåtte kontrakter

I høringen viste Samferdselsdepartementet til at overføring av ansvar for kollektivtransport vil kunne reise problemstillinger knyttet til hvordan kommunene skal tre inn i fylkeskommunens løpende kontrakter. Inngrep i private avtaler ved endring av debitorstilling er ikke uproblematisk. Departementet viste til at det i utgangspunktet kreves samtykke fra kreditor for at en forpliktelse skal overdras til en annen.

Departementet framhevet i høringen at det må sikres at leverandørene av tjenesten ikke kan påstå seg uforpliktet av inngåtte kontrakter ved oppgaveoverføringen. Departementet mente at det var viktigere å sikre at det ikke oppstår brudd i tjenestene ved en oppgaveoverføring, enn å verne leverandørene fra et inngrep i avtalene ved en endring av avtaleparten.

Samferdselsdepartementet foreslo at kommunens rett og plikt til å tre inn i fylkeskommunens løpende kontrakter skulle reguleres i § 4 i forslag til ny lov om overføring av ansvar for kollektivtransport.

Det ble i høringen presisert at forslaget på dette punktet kun vil gjelde overføring av kontraktsposisjoner knyttet til levering av transporttjenester. Forslaget vil ikke innebære overføring av materiell og lignende.

I høringen ble det vist til at det vil kunne oppstå tvil og uenighet om rettigheter og forpliktelser var overtatt, helt eller delvis. Departementet foreslo derfor å ta inn et forslag i § 4 tredje ledd om at Kongen kan avgjøre spørsmålet der fylkeskommunen og kommunen var uenige.

1.5.2.3 ENDRINGER I YRKESTRANSPORTLOVEN OG JERNBANELOVEN VEDRØRENDE KJØP AV TRANSPORTTJENESTER

Samferdselsdepartementet foreslo i høringen et nytt sjette ledd i yrkestransportloven § 22, slik at i de tilfeller der kommunen har fått overført ansvaret for rutetransport etter lov om overføring av ansvar for kollektivtransport, skal bestemmelsene i § 22 gjelde tilsvarende for kommunen.

Det vil etter forslaget følge av § 22 at fylkeskommunen skal ha ansvaret for å yte godtgjørelse til rutetransport innad i fylket, mens kommuner som har fått tildelt kollektivtransportansvaret, skal ha ansvaret for rutetransport innad i kommunen. Forslaget til endring i yrkestransportloven medfører også at fylkeskommunen vil få ansvaret for godtgjørelse til

eventuelle ruter som krysser grensen mellom fylket og kommunen.

Det ble i høringen vist til at det kan oppstå tilfeller hvor en kommune ønsker å sikre innbyggerne et tilbud som innebærer godtgjørelse til en rute fra et punkt i kommunen og til et punkt som befinner seg i det tilgrensende fylket. Bestemmelsen vil ikke være til hinder for at kommunen kan sørge for rutetransport som krysser kommunens grense over i fylket. Dersom ruten i hovedsak befinner seg innenfor kommunens grenser, vil det være kommunen som er nærmest til å sikre borgerne denne tjenesten. Et sentralt virkemiddel for å sikre en slik tjeneste, vil være muligheten til å yte godtgjørelse til slik transport. Departementet la til grunn at ansvarsfordelingen i § 22 ikke vil stå i veien for at kommunen og fylkeskommunen i hvert enkelt tilfelle kan finne de mest hensiktsmessige løsningene og legge opp rammene for kollektivtransporten i området etter dette.

Samferdselsdepartementet foreslo også å endre jernbaneloven § 7. I de tilfeller fylkeskommunen gir tilskudd til sporveier, tunnelbane og forstadsbane framgår det av jernbaneloven § 7 at fylkeskommunen skal fastsette transportvilkår. I høringen ble det foreslått å endre denne bestemmelsen slik at det åpnes for at også kommunen kan fastsette transportvilkår.

1.5.2.4 ENDRINGER I YRKESTRANSPORTLOVEN VEDRØRENDE LØYVEANSVAR

I tilfeller hvor en kommune får overført ansvaret for å gi godtgjørelse til rutetransport innenfor kommunens grenser, ble det foreslått at kommunen også skal få overført ansvaret for å tildele løyve til de som skal drive denne transporten. Samferdselsdepartementet foreslo derfor en endring av § 13.

Det ble i høringen framhevet at kommuner som får overført løyveansvaret, kun vil ha slikt ansvar innenfor kommunens grenser. Løyve for ruter som krysser grensen over i fylket, skal fortsatt gis av fylkeskommunen. Departementet la i høringen til grunn at kommunen og fylkeskommunen må ha dialog når det gjelder slike ruter.

1.5.2.5 ENDRING I YRKESTRANSPORTLOVEN VEDRØRENDE ADMINISTRASJONSSKAP

Samferdselsdepartementet foreslo et nytt andre ledd i § 23, som sier at bestemmelsen i første ledd også skal gjelde for en kommune som har fått overført ansvar for kollektivtransporten etter lov om overføring av ansvar for kollektivtransport. Bakgrunnen var at kommunen og fylkeskommunen skal kunne samarbeide gjennom et felles administrasjonsselskap, dersom de ønsker det.

1.5.2.6 SÆRSKILT OM SKOLESKYSS

Det ble i høringen ikke foreslått noen endringer i fylkeskommunens ansvar for skoleskyss. Samferdselsdepartementet viste imidlertid til muligheten for at fylkeskommunene og kommunene kan samarbeide om skoleskyssrutene og de ordinære rutene der det er hensiktsmessig.

1.5.3 Høringen

Totalt 14 høringsinstanser uttaler at de er positive til forslaget om å overføre ansvaret for kollektivtransporten fra fylkeskommunen til kommunen.

Totalt 29 høringsinstanser er negative til overføring av ansvar for kollektivtransport.

Enkelte høringsinstanser har uttalt seg om TT-ordningen generelt.

Enkelte høringsinstanser har uttalt seg om hvor ansvaret for skoleskyss bør ligge.

Statistisk sentralbyrå (SSB) mener at overføring av kollektivtransporttjenester til enkelte kommuner, vil gjøre rapportering og produksjon av statistikk mer komplisert.

1.5.4 Samferdselsdepartementets vurdering og forslag

1.5.4.1 OVERFØRING AV ANSVAR FOR KOLLEKTIVTRANSPORT

Samferdselsdepartementet har merket seg at flere høringsinstanser mener at en overføring av ansvar for kollektivtransporten til store kommuner vil kunne skape en uoversiktlig forvaltning og økt administrasjon. Departementet gjør oppmerksom på at det må foretas en konkret vurdering av hvilke konsekvenser en ansvarsoverføring vil få. Vilkåret om felles bolig-, arbeids- og serviceregioner innebærer at kollektivtransportmyndigheten blant annet bør sammenfalle med innbyggernes reisemønstre og omfatte et geografisk område som i størst mulig grad er funksjonelt for oppgaveløsningen. Departementet mener at dette vilkåret vil bidra til at det ikke oppstår en uoversiktlig forvaltning og økt administrasjon ved en overføring av ansvar.

Departementet har merket seg innspillet knyttet til at kommuner ikke vil ha grunnlag for å forvalte ansvaret for kollektivtransporten på grunn av manglende kompetanse, kapasitet, fagmiljøer og økonomiske forutsetninger.

Departementet viser i proposisjonen til at det er etablert administrasjonsselskaper i svært mange fylkeskommuner i dag. Administrasjonsselskapene forestår både planlegging og drift av kollektivtilbudet i fylket, samt foretar anskaffelser av transporttjenester og oppfølging av inngåtte kontrakter. Departementet viser til at en kommune kan benytte den kompetansen og det faglige apparatet som administra-

sjonsselskapet innehar. Departementet legger videre til grunn at et normgivende innbyggertall på 100 000 vil legge til rette for at kommunen også kan bygge opp egen kapasitet og kompetanse for å ivareta ansvaret for kollektivtransporten.

Departementet viser for øvrig til at en overføring vil kunne bidra til en bedre oppgaveløsning i de kommunene som overtar ansvaret for kollektivtransporten, blant annet ved å se kollektivtransport, arealutvikling og eventuelt parkeringspolitikk i sammenheng på et lokalt nivå.

Enkelte høringsinstanser mener den retningsgivende befolkningsgrensen bør reduseres eller at terskelen for overføring av ansvar ikke bør settes for høyt. Departementet viser til at det er viktig at en kommune som får overført ansvaret for kollektivtransport, er i stand til å forvalte dette ansvaret på en hensiktsmessig måte. Vilåårene i lovforslagets § 2 er ment å sikre dette. Departementet mener at vilåårene må ses i sammenheng, og at det vil måtte foretas en konkret helhetsvurdering i hvert enkelt tilfelle.

Mange høringsinstanser mener at en overføring vil kunne skape utfordringer med å koordinere kollektivtransporten mellom kommunen og fylkeskommunen. Flere mener videre at en overføring vil føre til et dårligere kollektivtilbud i distriktene og fylket for øvrig. Departementet gjør oppmerksom på at det ikke skal godkjennes en overføring av kollektivtransporten til kommunene uten at det samtidig foreligger et samarbeid mellom kommunen og fylkeskommunen, som skal sikre et helhetlig rutetilbud i hele regionen og ivareta distriktenes behov for transport.

Hordaland fylkeskommune framhever at det er viktig at kommunene har mulighet til å påvirke kollektivtrafikken i kommunen, men mener dette kan gjøres innenfor rammen av bymiljøavtalene og lokalt tilpassede samarbeidsløsninger. Departementet viser til at bymiljøavtalene er en samarbeidsform på tvers av forvaltningsnivåene.

Departementet har merket seg innspillet fra Hedmark fylkeskommune om at det vil være naturlig at kommunene som får overført ansvaret for kollektivtransporten, senere skal kunne søke seg fritatt fra dette ansvaret. Departementet legger til grunn at en overføring av ansvar for kollektivtransporten vil være permanent. Eventuelle problemer som kan oppstå vil derfor søkes løst uten at vedtaket om overføring endres. Endringer i oppgavefordelingen må gjøres av Kongen i statsråd. Samarbeidsavtalen mellom fylkeskommunen og kommunen vil for øvrig kunne inneholde regler for hvilke prosedyrer som skal følges ved en eventuell uenighet.

Noen høringsinstanser mener departementet bør vurdere mulighet for overføring til flere kommuner som deltar i et interkommunalt samarbeid. Departementet gjør oppmerksom på at det i høringen kun ble

foreslått overføring av ansvar for kollektivtransport til store kommuner.

To kommuner ber departementet utdype hva som menes med at det bør åpnes for skjønsmessige vurderinger for å overta ansvaret for kollektivtransport i hovedstadsregionen. Departementet viser til at det i utgangspunktet legges til grunn at store kommuner som skal overta ansvaret for kollektivtransport, bør betjene hele områder med pendling. Dette er konkretisert til at 25 pst. eller flere av de sysselsatte som er bosatt i en kommune, bør jobbe i regionens senterkommune. I enkelte tilfeller kan det være rom for skjønsmessige vurderinger av dette kriteriet.

Departementet har merket seg Hammerfest kommune og Tysnes kommune sin tilnærming om oppdeling av ansvaret geografisk eller ut i fra type transport. Departementet mener det ikke vil være hensiktsmessig å stykke opp ansvaret for kollektivtransport ytterligere.

Volda kommune mener at godkjenning av skiltplan og skilting på kommunale veger er en oppgave som kommunene med fordel kunne fått ansvaret for. Departementet viser til at skilteforskriften § 28 om myndighet for trafikkregulerende skilt ble endret med virkning fra 1. januar 2015.

Departementet viser for øvrig til begrunnelsen for forslaget i høringsnotatet om overføring av ansvar for kollektivtransporten fra fylkeskommunen til kommunen. Departementet holder fast ved forslaget til ny lov, herunder vilåårene for overføringen, reglene for framgangsmåte og overføring av rettigheter og plikter knyttet til inngåtte kontrakter, samt endring av løyveansvaret og ansvaret for å gi godtgjørelse i eksisterende lover.

Dersom en kommune overtar ansvaret for kollektivtransport, må selvsagt også den overholde gjeldende regler for offentlig støtte og offentlige anskaffelser, herunder kollektivtransportforordningen (forordning (EF) nr. 1370/2007).

Departementet har foretatt enkelte justeringer i forslaget til lov om overføring av ansvar for kollektivtransport sammenliknet med forslaget i høringsnotatet. Se proposisjonen for omtale.

Departementet har også gjort mindre justeringer i forslag til endringer i yrkestransportloven.

Lovendringene skal iverksettes når kommunesammenslåingene er trådt i kraft 1. januar 2020.

1.5.4.2 ANSVAR FOR TT-ORDNINGEN

I proposisjonen vises det til at flere høringsinstanser mener det må etableres en nasjonal ordning for brukere med behov for tilrettelagt transport. Enkelte framhever også at de ønsker nasjonale retningslinjer for TT-ordningen.

Samferdselsdepartementet gjør oppmerksom på at TT-ordningen er et særskilt transporttilbud til bru-

kere som ikke uten ubetydelige vansker kan benytte det ordinære kollektivtilbudet. TT-ordningen er på denne måten en del av det samlede kollektivtilbudet i fylket. TT-ordningen styres basert på lokale prioriteringer. Departementet viser til at det i dag er opp til den enkelte fylkeskommune å fastsette TT-tilbudets størrelse og innhold. Det vil også gjelde for kommuner som overtar ansvaret for kollektivtransporten. Dette er på samme måte som fylkeskommunen i dag kan fastsette størrelsen på kollektivtilbudet som sådan, noe kommuner som overtar ansvaret, også vil kunne gjøre. Departementet ønsker ikke å skille mellom den ordinære kollektivtransporten og TT-ordningen.

Når det gjelder ønsket om et bedre tilbud for TT-brukerne, viser departementet til at det i budsjettet for 2016 er etablert en øremerket ordning med sikte på at fylkeskommunene skal kunne søke om statlige midler for å utvide TT-tilbudet til brukere som har et særlig behov. Denne ordningen er videreført, med en økning i budsjettet for 2017.

Departementet holder i proposisjonen fast ved forslaget i høringsnotatet om at TT-ordningen skal overføres til kommunen sammen med den ordinære kollektivtransporten.

1.5.4.3 ANSVAR FOR SKOLESKYSS

Flere av høringsinstansene har pekt på at kommunene bør overta ansvaret for skoleskyss, eventuelt at dette spørsmålet bør utredes nærmere.

Departementet mener at siden ansvaret for videregående opplæring fortsatt skal ligge i fylkeskommunen, bør også ansvaret for skoleskyss bli i fylkeskommunen, og ikke følge med ved en eventuell overføring av ansvar for kollektivtransport til store kommuner.

Departementet viser til høringsnotatet, og holder i proposisjonen fast ved at ansvaret for skoleskyss fortsatt skal ligge i fylkeskommunen og ikke skal kunne overføres til store kommuner.

1.5.4.4 RAPPORTERING OG STATISTIKK

Samferdselsdepartementet har merket seg SSBs høringsuttalelse om at oppgavedifferensiering vil gjøre rapportering til statistikkformål og produksjon av statistikk om samferdselssektoren mer komplisert. Departementet ser at det i noen tilfeller vil være behov for differensiert rapportering. Departementet viser imidlertid til at ettersom overføring av kollektivansvar bare vil gjelde for noen store kommuner, vil rapportering fra to ulike kommunale nivå i disse sakene formodentlig være håndterbart. Når det gjelder spørsmål om på hvilket tidspunkt på året en overføring skal skje, må det i den enkelte overføring vurderes hvordan man skal håndtere forholdet til budsjettet

og andre relevante forhold, herunder rapportering til statistikkformål.

Departementet gjør oppmerksom på at dersom kommunen overtar kollektivansvaret fra fylkeskommunen, vil det innebære en overføring av alle former for kollektivtransport som er omfattet av ny lov om overføring av ansvar for kollektivtransport.

1.5.5 Økonomiske og administrative konsekvenser

I proposisjonen vises det til at økonomiske og administrative konsekvenser av endret oppgavefordeling håndteres i den ordinære budsjettprosessen. Endringene vil kunne medføre overgangskostnader til forberedelse og gjennomføring, herunder personaltiltak og systemkostnader. Det legges til grunn at overføring av oppgaver mellom forvaltningsnivåene i utgangspunktet vil følges av rammeoverføringer innenfor en samlet uendret utgiftsside på statsbudsjettet.

Fylkeskommunen finansierer sitt ansvar som ansvarlig for drift og kjøp av kollektivtjenester gjennom de frie inntektene. Fra det tidspunkt overføringen av ansvaret gjelder, vil kommunen som har fått ansvar for kollektivtransport få tildelt økte midler, mens fylkeskommunen vil få tildelt færre midler basert på at oppgavene knyttet til kollektivtransport reduseres. Det vil være vanskelig å anslå konkret beløp før eventuelle søknader om oppgaveoverføring foreligger.

Ved en overføring vil kommunen, som løyvemyndighet for ruteløyve, kreve inn gebyr. Tilsvarende vil fylkeskommunen miste de samme inntektene.

Når det gjelder spørsmål om en overføring av ansvar for kollektivtransport fra fylkeskommunen til kommunen vil innebære en virksomhetsoverdragelse, kan dette ikke vurderes på generelt grunnlag, ettersom de faktiske forholdene for den enkelte overføring vil variere. Spørsmålet må derfor vurderes konkret ut fra de faktiske forholdene ved den aktuelle overføringen.

1.6 Omtale av forskriftsendringer

1.6.1 Innledning

Dette kapitlet gir en kort omtale av oppgaveoverføringer som ikke krever lovendringer, men som innebærer forskriftsendringer. Omtalen er til orientering for å gi Stortinget et samlet bilde av hvilke oppgaver som skal overføres til kommunene. Forskriftsendringene fastsettes av det enkelte departementet eller Kongen i statsråd i egne prosesser. Forskriftsendringene vil tre i kraft 1. januar 2020, når sammenlåingene i kommunereformen har trådt i kraft.

1.6.2 Andre oppgaver enn vigsel som er lagt til notarius publicus (Justis- og beredskapsdepartementet)

Bekreftelsen av signatur og rett kopi med tilhørende notarialattest omtales som «de enkle notarialbekreftelsene».

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår at kommunene skal ha kompetanse til å utferdige de enkle notarialbekreftelsene i tillegg til de organer som har denne myndigheten i dag.

Det er bare et mindretall av høringsinstansene som har uttalt seg om forslaget. Tilnærmet samtlige av de kommunene som har uttalt seg, er positive eller har ingen innvendinger mot forslaget. Enkelte høringsinstanser er negative til den foreslåtte endringen.

Departementet viser til at det er på det rene at tilføring av kompetanse til å utføre notarialforretninger til kommunene, vil medføre økt tilgjengelighet, spesielt i mindre kommuner. Departementet legger til grunn at kommunene vil kunne gjennomføre denne oppgaven på en god og tillitvekkende måte.

Forslaget innebærer endringer i forskrift 3. mai 2002 nr. 418 om notarius publicus § 2 annet ledd, hvor det tilføyes et nytt punkt 5, hvor kommunen ved administrasjonssjefen eller leder av kommunerådet får myndighet til å bekrefte underskrifter på dokumenter og bekrefte rett kopi av dokumentet. I tillegg tilføyes et nytt punkt 7 i forskriftens § 3 første ledd, hvor administrasjonssjefen eller leder av kommunerådet kan delegere notarialmyndighet til ansatte i kommunen.

Forskriften fastsettes på vanlig måte av Kongen i statsråd. Departementet legger til grunn at forskriften endres slik at den kan tre i kraft 1. januar 2020, når sammenslåingene i kommunereformen har trådt i kraft.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Alle notarialbekreftelser (med unntak av notarialforretninger etter lov 26. april 2002 nr. 12 om notarius publicus § 1 annet og tredje ledd og forskriftens § 2 annet ledd nr. 3 og 4) i domstolene gebyrlegges med 0,24 ganger rettsgebyret.

Kommunenes ressursbruk knyttet til notarialforretninger vil avhenge av hvor mange som kommer til å oppsøke kommunene for å få utført oppgaven. Det er vanskelig å forutse mengden notarialforretninger hos kommunene, når de øvrige aktørene fortsatt skal utføre oppgaven. Det er i dag en rekke ulike aktører som har kompetanse til å utføre notarialforretninger. Videre vil ressursbruken i kommunene avhenge av hvem i kommunene som skal utføre notarialforretningene og hvordan de skal utføres.

Oppgaveoverføringen skal fullfinansieres, jf. Stortingets forutsetning i Innst. 333 S (2014–2015).

Det legges opp til at midlene innlemmes i kommunenes rammetilskudd.

Finansieringen av oppgaveoverføringen, herunder spørsmålet om tilføring av ressurser til kommunene, vil behandles i den ordinære budsjettprosessen.

1.6.3 Vilt- og innlandsfiskforvaltning (Klima- og miljødepartementet)

De fleste høringsinstansene har ingen synspunkter på, eller slutter seg til, Klima- og miljødepartementets høringsforslag om å overføre fylkeskommunens myndighet knyttet til fastsettelse av utvidet jakttid for enkelte fremmede arter, jf. § 3 i forskrift om jakt- og fangsttider, og til å kunne forby fiske av arter i henhold til innlandsfiskeforskriften § 2, til større kommuner.

Etter Klima- og miljødepartementets vurdering omfatter forslaget til endring av forskrift om jakt- og fangsttider, arter hvor det i liten grad er nødvendig å ta hensyn til regional utbredelse og harmonisert jaktuttak. Vedrørende den foreslåtte endringen i innlandsfiskeforskriften § 2, viser departementet til at kommunene allerede har ansvar for deler av fiskeforvaltningen, og det vil bidra til en mer effektiv forvaltning dersom kommunene også får ansvar for å vurdere hvorvidt det er behov for å forby fiske av arter det er tillatt å fiske på i henhold til denne forskriften. Departementet viser til at synspunktene som er framkommet i høringen, også ble vurdert i departementets arbeid med høringsforslaget.

Departementet legger til grunn at forskriftene endres slik at de kan tre i kraft 1. januar 2020, når sammenslåingene i kommunereformen har trådt i kraft.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Endringene i § 3 i forskrift om jakt- og fangsttider og i innlandsfiskeforskriften § 2 vil få svært begrensede økonomiske og administrative konsekvenser. Endringene vil medføre noe kostnader i overgangsfasen. Det legges til grunn at overføring av oppgaver mellom forvaltningsnivåene i utgangspunktet skal følges av rammeoverføringer innenfor en samlet uendret utgiftsside på statsbudsjettet. Økonomiske konsekvenser av endret oppgavefordeling håndteres i den ordinære budsjettprosessen.

1.6.4 Forurensning (Klima- og miljødepartementet)

Innenfor næringsmiddelindustrien blir tillatelser til utslipp fra grønnsaksvaskerier etter forurensningsloven behandlet av Fylkesmannen. Fylkesmannen har også ansvaret for saker knyttet til støy fra motorsportbaner, skytebaner og vindmøller. Forurensnin-

ger fra grønnsaksvaskerier og støy fra de nevnte kildene gir primært lokale miljøvirkninger, og oppgavene er foreslått overført til kommunene. Stortinget har sluttet seg til at myndighet etter forurensningsloven § 11 når det gjelder grønnsaksvaskerier og til å behandle saker vedrørende støy fra motorsportbaner, skytebaner og vindmøller, kan overføres til kommunene, jf. Innst. 333 S (2014–2015). Det er foreslått en ny forskrift til forurensningsloven § 11 i tråd med dette.

Rundt halvparten av kommunene som har kommentert forslaget til ny forskrift etter forurensningsloven slutter seg til forslaget. Kommunene som er negative til forslaget, peker på at oppgavene er regelstyrte og i liten grad vil bidra til effektivisering og økt lokaldemokrati, og at det vil være behov for spesialistkompetanse.

Fylkesmennene som kommenterer forslagene knyttet til endring av forurensningsforskriften, er i all hovedsak positive til forslaget.

Etter Klima- og miljødepartementets vurdering innebærer forslaget til en ny forskrift etter forurensningsloven at kommunene i tilknytning til støy får ansvar for oppgaver det er naturlig å vurdere i en lokal sammenheng.

For at eventuell regulering av støy fra vindmøller etter forurensningsloven skal være godt koordinert med regulering etter plan- og bygningsloven, er det hensiktsmessig at kommunen gis myndighet også etter forurensningsloven.

Den foreslåtte forskriften gir videre kommunen myndighet til å regulere støy og støv fra motorsportbaner etter forurensningsloven. Støy og støv fra motorsportbaner reguleres oftest gjennom bestemmelser til reguleringsplan. Det kan derfor være unødvendig for kommunen å konsesjonsbehandle motorsportbaner etter forurensningsloven i tillegg.

Forskriften gir også kommunen myndighet til å regulere støy fra skytebaner.

Ved etablering av nye baner er det praksis for å regulere disse etter plan- og bygningsloven. Behandling etter forurensningsloven kan særlig være aktuelt for eksisterende skytebaner som ikke er tilfredsstillende regulert gjennom plan- og bygningsloven.

Oslo kommune og enkelte andre kommuner har pekt på at det er uheldig og lite effektivt at kommunene skal behandle grønnsaksvaskerier etter forurensningsloven § 11. Det begrunnes med at Fylkesmannen behandler de samlede forurensningsvirkninger for flere andre typer næringsmiddelbedrifter og har kompetanse på dette området. Departementet har forståelse for disse synspunktene, og at det kan være mer effektiv ressursbruk at Fylkesmannen fortsatt behandler all forurensning fra alle typer næringsmiddelbedrifter. Klima- og miljødepartementet har

derfor kommet til at behandlingen av grønnsaksvaskerier likevel ikke overføres til kommunene.

Forskrifter i tråd med høringsforslaget om myndighet til kommunene etter forurensningsloven, med unntak av grønnsaksvaskerier, vil bli fastsatt av departementet på vanlig måte. Departementet legger til grunn at forskriftene endres slik at de kan tre i kraft fra 1. januar 2020, når sammenslåingene i kommunereformen har trådt i kraft.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

I proposisjonen viser departementet til at overføring av myndighet til kommunene som nevnt ovenfor, vil innebære begrenset ressursbruk i kommunene. Det legges til grunn at overføring av oppgaver mellom forvaltningsnivåene i utgangspunktet skal følges av rammeoverføringer innenfor en samlet uendret utgiftsside på statsbudsjettet. Økonomiske konsekvenser av endret oppgavefordeling håndteres i den ordinære budsjettprosessen. Klima- og miljødepartementet vil fram mot overføringstidspunktet vurdere nærmere hvordan kommunene skal kompenseres.

1.6.5 Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (Landbruks- og matdepartementet)

Landbruks- og matdepartementet foreslår at ansvaret for forvaltningen av nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK), med tilskudd til skogsveger, taubane og hest og annet, i sin helhet kan overføres fra Fylkesmannen til kommunene. Høringsforslaget er i tråd med Stortingets behandling av Meld. St. 14 (2014–2015), jf. Innst. 333 S (2014–2015).

Kommunene som har svart på høringen stiller seg i stor grad positive. Landbruks- og matdepartementet konstaterer at det fremdeles vil være en del små kommuner. Gjennomgangen av høringsinnspillene viser imidlertid at det ikke er framkommet nye vesentlige momenter, sammenholdt med den kunnskap som lå til grunn da Stortinget sluttet seg til oppgaveoverføring i 2014. Kommunene har lang erfaring i å ivareta rollen som landbruksmyndighet, og er vedtaksmyndighet for det meste av de økonomiske og juridiske virkemidlene på landbruksområdet. En overføring av ytterligere oppgaver innenfor landbruk vil, etter departementets vurdering, derfor kunne gi grunnlag for utvikling og styrking av det eksisterende kompetansemiljøet på området.

Når det gjelder innspill til forskriften om at statens styring av midlene bør være basert på konkrete søknader som kommunene mottar, er dette allerede ivaretatt i forslag til ny forskrift, jf. høringsnotatet. Der framgår det at Fylkesmannen vil fordele rammer til hver kommune etter omfanget av tilskuddssøknader fra næringsaktører i den enkelte kommune. Vedrørende innspill på at det bør presiseres i forskrift at

en større andel av driftstilskudd må forbeholdes driftstilskudd knyttet til taubaner, er departementets vurdering at det ikke vil være hensiktsmessig å forskriftsfeste dette.

Landbruks- og matdepartementet fastsetter forskrift om nærings- og miljøtiltak i skogbruket i en egen prosess innen 1. juli 2017. Ikrafttreden settes til 1. januar 2020, når sammenslåingene i kommunereformen har trådt i kraft.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

I proposisjonen vises det til at overføring av ansvaret for tilskudd til veibygging og drift med taubane er beregnet til fem årsverk totalt. Landbruks- og matdepartementet vil fram mot overføringstidspunktet vurdere nærmere hvordan kommunene skal kompenseres. Det legges til grunn at overføring av oppgaver mellom forvaltningsnivåene i utgangspunktet skal følges av rammeoverføringer innenfor en samlet uendret utgiftsside på statsbudsjettet. Økonomiske konsekvenser av endret oppgavefordeling håndteres i den ordinære budsjettprosessen.

1.6.6 Tilskudd til tiltak i beiteområder (Landbruks- og matdepartementet)

Landbruks- og matdepartementet foreslår i proposisjonen at ansvaret for forvaltningen av tilskudd til tiltak i beiteområder kan overføres til kommunene. Forslaget er i tråd med Stortingets behandling av Meld. St. 14 (2014–2015), jf. Innst. 333 S (2014–2015). Det foreslås at Landbruksdirektoratet skal fordele avsatt ramme i jordbruksoppkjøret til Fylkesmannen, som skal fordele videre til kommunene på grunnlag av innmeldte behov, mens kommunen skal fatte vedtak om tilskudd, kontrollerer, utbetaler og ev. gi dispensasjon.

Kommunene som har svart på høringen, stiller seg i stor grad positive. Landbruks- og matdepartementet konstaterer at det fremdeles vil være en del små kommuner. Gjennomgangen av høringsinnspillene viser imidlertid at det ikke er framkommet nye vesentlige momenter, sammenholdt med den kunnskap som lå til grunn da Stortinget sluttet seg til oppgaveoverføring i 2014. Kommunene har lang erfaring i å ivareta rollen som landbruksmyndighet, og er vedtaksmyndighet for det meste av de økonomiske og juridiske virkemidlene på landbruksområdet.

Når det gjelder innspill til forskriften, vil det etter departementets vurdering være lite hensiktsmessig å basere tildeling av midler etter objektive kriterier, slik enkelte kommuner foreslår. Tilskudd til tiltak i beiteområder er søknadsbaserte midler og utgjør en begrenset sum årlig, der behovet vil variere mellom kommunene fra år til år. Enkelte fylkesmenn og Landbruksdirektoratet har påpekt at det i ny § 6A om Departementets kontroll bør åpnes for delegering av

kontrollansvaret til Fylkesmannen, og at det ikke er konsistens mellom ordlyden i ny forskrift og i høringsbrevet på dette punktet. Mulighet for delegering av departementets kontrollansvar til underliggende virksomheter, det vil si Landbruksdirektoratet eller Fylkesmannen, ligger allerede implisitt i § 6A, og departementet kan derfor ikke se at det er behov for å presisere dette ytterligere. Landbruksdirektoratet påpeker at § 6A andre ledd er en gjentakelse av § 6. Disse paragrafene ivaretar hhv. departementets og kommunens kontrollansvar, og er nødvendige presiseringer som bør framgå av forskrift. Departementet kan derfor heller ikke se at det er grunnlag for å ta hensyn til direktoratets innspill på dette punktet.

Landbruks- og matdepartementet fastsetter forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder i en egen prosess innen 1. juli 2017. Ikrafttreden settes til 1. januar 2020, når sammenslåingene i kommunereformen har trådt i kraft.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

I proposisjonen vises det til at oppgaven som foreslås overført utgjør en liten stillingsandel per embete. De økonomiske og administrative kostnadene, inkludert behov for endringer i fagsystemer, vil være moderate. Det legges til grunn at overføring av oppgaver mellom forvaltningsnivåene i utgangspunktet skal følges av rammeoverføringer innenfor en samlet uendret utgiftsside på statsbudsjettet. Økonomiske konsekvenser av endret oppgavefordeling håndteres i den ordinære budsjettprosessen.

1.7 Omtale av oppgaver som håndteres i andre prosesser

1.7.1 Innledning

I kapittel 7 i proposisjonen omtales oppgaver som håndteres i andre prosesser og som ikke nødvendigvis følger tidsløpet for kommunereformen.

I tillegg omtales overføring av ansvaret for idrettsfunksjonell godkjenning av svømmeanlegg til kommunene i dette kapitlet, fordi overføring av oppgaven i det videre skal følges opp i egen prosess fastsatt av Kulturdepartementet. Dette var en av oppgavene høringsinstansene særskilt ble bedt om å gi innspill til.

1.7.2 Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av svømmeanlegg (Kulturdepartementet)

Bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet i kommunene finansieres i dag delvis med midler fra overskuddet fra Norsk Tipping AS. De som ønsker å sette i gang bygging eller rehabilitering av slike anlegg, må ha idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planene for det enkelte anlegg-

et for å kunne søke om og eventuelt få tilskudd i form av spillemidler.

Kulturdepartementet forvalter spillemiddelordningen for idrett med tilhørende bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Godkjenningsmyndighet for anleggene er tillagt Kulturdepartementet, men Kulturdepartementet har tildelt kommunene myndighet til å kunne foreta idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer for de fleste og hyppigst omsøkte anleggene. Dette gjelder blant annet idrettshaller, fotball- og friidrettsanlegg, skianlegg og friluftslivsanlegg.

I proposisjonen vises det til at kommunene imidlertid ikke har hatt myndighet til idrettsfunksjonelt å forhåndsgodkjenne planer for svømmeanlegg, fordi dette er en anleggstype som er kompetansekrevende å planlegge og kostnadskrevende å bygge og drive. Det stiller høye krav både til teknisk gjennomføring, sikkerhet og idrettsfunksjonell utforming. Det bygges og rehabiliteres få svømmeanlegg årlig, og den lave frekvensen av slike søknader om idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer for svømmeanlegg, medfører at det i liten grad er bygd opp kompetanse og erfaring på dette området utenfor departementet i dag.

Nær 40 av høringsinstansene har uttalt seg om forslaget. Med unntak av seks har disse høringsinstansene gitt sin tilslutning til forslaget. Mange har merknader om at det er behov for kompetanse og veiledning, og om at oppgaven må finansieres.

Kulturdepartementet foreslår i proposisjonen å tildele kommunene myndighet til å foreta idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer for svømmeanlegg.

Departementet kan ikke se at det i høringen har kommet tungtveiende momenter som tilsier at oppgaven ikke skulle overføres. Kommuner foretar allerede i dag idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer for nær samtlige idrettsanlegg som tilkommer spillemidler. Ved også å inkludere svømmeanlegg blant anleggene som kommunene godkjenner, likestilles disse med øvrige anlegg, og regelverket blir mer helhetlig.

Kommunene vil fortsatt ha anledning til å sende søknadene til Kulturdepartementet for godkjenning. Alternativt vil kommunene kunne be departementet om en uttalelse om en søknad om godkjenning.

Departementet understreker at forhåndsgodkjenning gjelder behovsriktige, idrettsfunksjonelle forhold, det vil si forhold som må tilrettelegges for at aktuelle idretter kan utøves i de respektive anlegg, herunder for eksempel lengde og bredde på aktivitetsflatene, blant annet svømmeanlegg for idrettsutøveres trening og konkurranser. Videre inngår krav om universell utforming i vurderingen av søknad om godkjenning.

Akershus fylkeskommune påpeker at overføring av oppgaven må følges opp med sikring av at faglige krav for svømmeanlegg etterleves, slik som idrettsfunksjonelle krav, sikkerhetsmessige krav, krav om universell utforming, ventilasjon og rensesystemer og så videre. Departementet påpeker at også disse krav vurderes i en idrettsfunksjonell forstand og når det gjelder tildeling av spillemidler. Dette betyr at krav hjemlet i andre lov- og regelverk enn departementets bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet, ikke nødvendigvis blir å anse som oppfylt ved at idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning gis. Dette må vurderes ut fra annet regelverk og av de instanser som i henhold til slikt regelverk skal gjøre det.

For øvrig viser departementet til at det er få planlagte svømmeanlegg som årlig er gjenstand for idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning, slik at den enkelte kommune sjelden vil motta søknad om slik godkjenning.

I proposisjonen vises det til at tildeling av myndighet til kommunene vil gjennomføres slik endringer er blitt gjennomført tidligere – ved Kulturdepartementets beslutning med hjemmel i forskriften av 11. desember 1992, og ved endring av Kulturdepartementets bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet ved den årlige revisjonen av bestemmelsene, og med ikrafttredelse per 15. juni 2020, når sammenslåingene i kommunereformen har trådt i kraft.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

I utgangspunktet skal overføring av oppgaver mellom forvaltningsnivåene følges av rammeoverføringer innenfor en samlet uendret utgiftsside på statsbudsjettet.

Kulturdepartementet legger til grunn at søknader om idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer for svømmeanlegg er så få, at behovet for særlig kompetanse i den enkelte kommune også etter sammenslåinger vil være relativt lite. Departementet finner ikke at det vil være grunnlag for overføring av økonomiske ressurser i tilknytning til overføring av myndighet til kommunene for idrettsfunksjonelt å forhåndsgodkjenne planer for svømmeanlegg.

1.7.3 Hjelpemiddelpolitikken (Arbeids- og sosialdepartementet)

I Meld. St. 14 (2014–2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner, foreslo regjeringen å overføre ansvaret for basishjelpemidler til større kommuner, og viste til at en gjennomgang skulle gi en nærmere avgrensning av hva som skal regnes som basishjelpemidler. Flertallet i kommunal- og forvaltningskomiteen viste til at målet er gjennom utredningen å finne en naturlig balanse mellom stat-

lig og kommunalt ansvar for hjelpemidler, jf. Innst. 333 S (2014–2015).

Et utvalg nedsatt av regjeringen i 2015 la fram rapporten «En mer effektiv og fremtidsrettet hjelpemiddelformidling – for økt deltakelse og mestring» 6. februar 2017. Utvalget mener grunnmodellen i dagens hjelpemiddelsystem bør videreføres. Utvalget foreslår imidlertid at det foretas noen justeringer i dagens modell.

Utvalget drøftet regjeringens forslag om å overføre ansvaret for basishjelpemidler til større kommuner. Utvalget valgte å operere med begrepet «enkle og høyfrekvente hjelpemidler» framfor «basishjelpemidler». Utvalget er delt i spørsmålet om det bør legges et helhetlig ansvar til kommunene for enkle og høyfrekvente hjelpemidler som er sterkt integrert i pleie- og omsorgsoppgaver kommunen i dag forvalter. Flertallet mener at finansieringsansvaret også for denne gruppen hjelpemidler bør forbli statlig.

Utvalget har videre sett på om det kan være aktuelt med endrede ansvarsforhold for tilrettelegging av bolig, velferdsteknologi, samt høreapparater og ortopediske hjelpemidler. Et flertall i utvalget foreslår at det overføres ansvar for tiltak for fysisk tilrettelegging av boliger fra folketrygden til Husbanken. Videre mener utvalget at finansieringen av visse typer hjelpemidler og tilrettelegging som i dag er et statlig ansvar, og som grenser tett opp mot velferdsteknologiske løsninger som benyttes i de kommunale omsorgstjenestene, på sikt bør overføres til kommunene. Formidlingen av høreapparater og ortopediske hjelpemidler er lagt til spesialisthelsetjenesten, men finansieres som rettighet i folketrygden. Utvalget foreslår at det foretas en evaluering av disse områdene, der man ser særskilt på ansvarsdelingen.

Utvalget tar i rapporten også for seg en rekke andre tema.

Utvalgsrapporten ble sendt på alminnelig høring 21. februar 2017 med frist 21. mai 2017.

1.7.4 Reformarbeid knyttet til pleiepenger og omsorgslønn (Arbeids- og sosialdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet)

1.7.4.1 PLEIEPENGER

Arbeids- og sosialdepartementet viser til i proposisjonen at det i statsbudsjettet for 2017 ble bevilget 140 mill. kroner til ny pleiepengeordning med virkning fra 1. oktober 2017. Lovproposisjon med konkrete forslag til endringer i reglene for rett til pleiepenger (Prop. 48 L (2016–2017)) ble lagt fram fredag 13. januar 2017.

Etter Arbeids- og sosialdepartementets syn, vil det samlede forslaget gi en betydelig forbedring av dagens ordning ved at flere får rett til pleiepenger. Samtidig vil en opprettholde formålet om pleiepen-

ger som kompensasjon for midlertidig bortfall av arbeidsinntekt for å pleie syke barn. Det er anslått at ny ordning kan gi en økning på mellom 8 000 til 9 000 personer, noe som innebærer en dobling av antall mottakere i forhold til i dag. Det samlede forslaget anslås å gi en årlig merkostnad på 560 mill. kroner, noe som mer enn doubler folketrygdens utgifter til pleiepenger. Forslaget innebærer i realiteten at staten overtar et større ansvar fra kommunene for grupper som i dag ikke omfattes av pleiepengeordningen. Samtidig gjør forslaget det tydeligere at pleiepengeordningen er en midlertidig løsning, og at kommunene får det samlede ansvaret når perioden der man kan motta pleiepenger er over.

1.7.4.2 OMSORGLØNN

Helse- og omsorgsdepartementet foreslår i Prop. 49 L (2016–2017) (Endringer i helse- og omsorgstjenesteloven m.m. (styrket pårørendestøtte)) endringer i helse- og omsorgstjenesteloven med sikte på å samle og tydeliggjøre kommunens plikt til pårørendestøtte. Forslaget medfører at kommunen får en tydeligere plikt til å foreta en selvstendig vurdering av pårørendes behov, og fatte vedtak om tiltak. Samlet sett representerer forslaget en ny og forbedret rettsstilling for pårørende. Helse- og omsorgsdepartementet foreslår at de nye reglene skal tre i kraft 1. oktober 2017.

1.7.5 Varig tilrettelagt arbeid (Arbeids- og sosialdepartementet)

Varig tilrettelagt arbeid (VTA) er et arbeidsmarkedstiltak til personer som mottar eller i nær framtid ventes å få innvilget uføretrygd og som har behov for spesiell tilrettelegging og tett oppfølging.

Arbeids- og sosialdepartementet ønsker å prøve ut endringer i ansvarsdelingen mellom stat og kommune knyttet til VTA gjennom et forsøk. I forsøket vil kommunen bli gitt et større ansvar for oppgaver og tiltak knyttet til å gi arbeid til den aktuelle målgruppen.

Forsøket skal ta utgangspunkt i en vurdering av hvordan en overføring av hele ansvaret for tiltaket til kommunene kan føre til et forbedret tilbud til målgruppen. Forsøket følger opp signaler gitt i forbindelse med kommunereformen, jf. Meld. St. 14 (2014–2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner, og inngår i oppfølgingen av NOU 2016:17 På lik linje.

1.7.6 Oppgave- og finansieringsansvaret i barnevernet (Barne- og likestillingsdepartementet)

Barne- og likestillingsdepartementet la våren 2017 fram forslag til barnevernsreform. Mer ansvar til kommunene og økt kommunal innflytelse ved til-

taksvalg er viktige elementer i reformen. Reformen vil videre inneholde tiltak for å styrke kompetansen i det kommunale barnevernet, samt forslag til tydeligere rammer for det statlige barnevernets oppgaveansvar.

1.7.7 Overføring av ansvar for den offentlige tannhelsetjenesten fra fylkeskommunene til kommunene (Helse- og omsorgsdepartementet)

I Meld. St. 14 (2014–2015) foreslo regjeringen å overføre det fylkeskommunale ansvaret for tannhelsetjenester, herunder spesialisttannhelsetjenester, til større kommuner.

Gjennom behandlingen av meldingen 9. juni 2015, jf. Innst. 333 S (2014–2015), sluttet Stortinget seg til regjeringens forslag. Flertallet i kommunal- og forvaltningskomiteen uttaler i sin innstilling at ansvaret for tannhelsetjenesten bør overføres til kommunene.

Helse- og omsorgsdepartementet sendte 6. juni 2016 på høring forslag til lovregulering av kommunens ansvar for tannhelsetjenester. Høringsfristen var 1. oktober 2016. I høringsnotatet foreslås det å plassere det offentlige ansvar for tannhelsetjenester på kommunalt nivå.

Helse- og omsorgsdepartementets lovproposisjon, som ble fremmet 31. mars 2017, følger opp forslagene i høringsnotatet. Dette gjelder blant annet forslag til lovstruktur for regulering av kommunens ansvar for tannhelsetjenester. Departementet foreslår å videreføre rettigheter til gratis tannhelsehjelp for de persongruppene som har slike rettigheter i dag. Proposisjonen omtaler forhold knyttet til virksomhetsoverdragelsen. Dette gjelder både de juridiske rammene for overføring av ansatte og forslag til regulering av overføring av selve virksomheten, som i dag ligger på fylkeskommunalt nivå (tannklinikker mv.). De økonomiske og administrative konsekvensene av forslagene til framtidig lovregulering av kommunens ansvar for tannhelsetjenester er nærmere omtalt i proposisjonen.

1.7.8 Overføring av ansvar for enkelte rehabiliteringstjenester fra spesialisthelsetjenesten til den kommunale helse- og omsorgstjenesten (Helse- og omsorgsdepartementet)

I Meld. St. 14 (2014–2015) foreslo regjeringen at ansvar for enkelte rehabiliteringstjenester kunne overføres fra spesialisthelsetjenesten til den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Stortingets flertall støttet forslaget om at kommunene bør få et større ansvar for rehabiliteringstjenestene, og at det bør utredes hvilke oppgaver kom-

munene bør få på rehabiliteringsfeltet, jf. Innst. 333 S (2014–2015).

I Kommunal- og moderniseringsdepartementets høringsnotat av 6. juni 2016 ble det imidlertid konkludert med at det foreløpig ikke var grunnlag for å foreta en formell ansvarsoverføring av spesialisert rehabilitering til kommunene, ettersom ikke alle kommunene har tilstrekkelig rehabiliteringskapasitet og -kompetanse.

I høringsnotatet ble det vist til at kommunene over tid skal overta et større rehabiliteringsansvar fra spesialisthelsetjenesten, og det ble redegjort for en rekke pasient- og brukergrupper som i dag befinner seg i grenslandet mellom spesialisthelsetjenestens og kommunens rehabiliteringsansvar. I høringsnotatet viste Helse- og omsorgsdepartementet til at regjeringen derfor ville legge fram en opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering.

Regjeringen har, sammen med forslag til statsbudsjett for 2017, lagt fram en opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering. Stortinget har vedtatt 200 mill. kroner i statlige stimuleringsmidler til opptrappingsplanen i 2017.

Planen gir oversikt over hovedutfordringene på feltet og fastlegger kortsiktige og langsiktige strategier for å møte disse utfordringene. Opptrappingsplanen skal bidra til at kommunene settes i stand til å gi et godt og tilrettelagt rehabiliteringstilbud til sine innbyggere, og over tid overta flere rehabiliteringsoppgaver fra spesialisthelsetjenesten.

1.7.9 Finansieringsansvar for pasientreiser (Helse- og omsorgsdepartementet)

I Meld. St. 14 (2014–2015) foreslo regjeringen å vurdere å overføre finansieringsansvaret for pasientreiser for primærhelsetjenesten fra spesialisthelsetjenesten til kommunene når forenklingen av pasientreiseordningen er gjennomført.

I tråd med forslag i Prop. 77 L (2014–2015) Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven, skal det gjennomføres en forenkling av ordningen for pasientreiser. Innføringen av standardsats og elektronisk innsending av krav innebærer en stor omstilling for pasientreisekontorene. Dette er en forenklingsreform som må gjennomføres og være på plass før en vurderer endringer i finansieringsansvaret. Innføringen av den forenklede ordningen startet i oktober 2016 og skal etter planen være ferdig i løpet av 1. halvår 2017.

Helse- og omsorgsdepartementet vil med bakgrunn i dette vurdere en eventuell ansvarsoverføring til kommunene etter at forenklingen av pasienttransport er gjennomført.

1.7.10 Forsøksordning med overføring av driftsansvar for distriktpsikiatriske sentre til kommunene (Helse- og omsorgsdepartementet)

I Meld. St. 14 (2014–2015) ble det foreslått å opprette en prøveordning med overføring av driftsansvar for distriktpsikiatriske sentre (DPS) fra spesialisthelsetjenesten til kommuner som har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Stortinget sluttet seg til forslaget, jf. Innst. 333 S (2014–2015).

Helse- og omsorgsdepartementet foreslo i høringsnotat av 6. juni 2016 etablering av en slik forsøksordning.

På bakgrunn av innspill fra høringsinstansene, og i tråd med forutsetninger, vil departementet fastsette en forsøksordning med overføring av driftsansvar for DPS fra spesialisthelsetjenesten til kommuner som har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse.

1.7.11 Opptrappingsplan for rusfeltet (2016–2020) (Helse- og omsorgsdepartementet)

Prop. 15 S (2015–2016) Opptrappingsplan for rusfeltet (2016–2020) ble vedtatt av Stortinget i 2016 og er regjeringens tverrsektorielle satsing på feltet. Rammen for arbeidet er 2,4 mrd. kroner i perioden 2016–2020. I tillegg kommer veksten i tverrfaglig spesialisert behandling (TSB). For å lykkes med å gi bedre tilbud til personer med rusproblemer, er det nødvendig med gode tjenester i brukernes nærmiljø. Hovedinnsatsen i planen rettes derfor mot kommunesektoren. I 2016 ble kommunenes frie inntekter styrket med 400 mill. kroner til økt innsats på rusfeltet. I 2017 er veksten i frie inntekter knyttet til opptrappingsplanen 300 mill. kroner. Kommunene kan i tillegg søke tilskudd til utvikling og styrking av sitt rusarbeid, blant annet over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett.

1.7.12 Sekretariat for forliksrådet (Justis- og beredskapsdepartementet)

Høring om organiseringen av den sivile rettspleien på grunnplanet ble sendt ut 18. april 2016 med frist 20. juni 2016. Justis- og beredskapsdepartementet foreslo at sekretariatsfunksjonen for forliksrådene fortsatt bør ligge hos politi- og lensmannsetaten. Dette fikk sterk støtte hos høringsinstansene, og Justis- og beredskapsdepartementet foreslår derfor i Prop. 33 L (2016–2017) Endringer i rettergangsgivningen mv. (organiseringen av den sivile rettspleien på grunnplanet) å videreføre dagens ordning.

1.7.13 Forenkling av utmarksforvaltningen (Kommunal- og moderniseringsdepartementet)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet samarbeider om å forenkle utmarksforvaltningen. De overordnede målene for arbeidet er å styrke lokaldemokratiet, forenkle og redusere byråkrati og legge til rette for mer verdiskaping basert på naturressursene samtidig som naturverdiene og grunnlaget for verdiskaping blir opprettholdt for framtidige generasjoner. Regjeringen vil styrke kommunenes rolle som samfunnsutvikler og forvalter, slik at man lokalt kan utnytte potensialet for verdiskaping basert på naturressurser på en bærekraftig måte. Kommunal- og moderniseringsdepartementet forenkler og effektiviserer reglene for behandling av plan- og byggesaker.

Et annet viktig tiltak er å styrke kommunenes kompetanse på saksbehandling.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet igangsatte i 2016 en femårig forsøksordning for kommuner som ønsker å forenkle utmarksforvaltningen. Alle kommuner kan søke om tilskudd, men kommuner som har besluttet kommunesammenslåing, vil bli prioritert.

Et lovutvalg ble i 2016 nedsatt for å modernisere statsallmenningslovverket. Lovutvalget skal avgi en utredning i form av en NOU i 2018.

1.7.14 Forenklinger mv. i plan- og bygningsloven (Kommunal- og moderniseringsdepartementet)

En rekke forenklinger i plan- og bygningsloven trådte i kraft i 2015. Kommunal- og moderniseringsdepartementet behandlet i februar 2017 en lovproposisjon til Stortinget med ytterligere forslag til endringer.

Forslag til ytterligere endringer i plan- og bygningsloven, og forslag til en mindre endring i matrikellova, ble sendt på alminnelig høring 20. september 2016 med frist 15. desember 2016.

Det tas sikte på å fremme en lovproposisjon for Stortinget i løpet av våren 2017.

1.7.15 Forvaltning av verneområder (Klima- og miljødepartementet)

Kommunenes rolle i forvaltning av verneområder er styrket, og regjeringen vil legge til rette for mer verdiskaping basert på naturverdiene, både i og rundt verneområdene. Forvaltning av mindre verneområder som naturreservater, biotopvernområder og mindre landskapsvernområder har i all hovedsak blitt forvaltet av Fylkesmannen. Som et ledd i å styrke lokaldemokratiet fikk alle berørte kommuner i desem-

ber 2014 tilbud om å overta forvaltningsmyndigheten for denne type verneområder.

Forvaltningsmyndigheten er nå delegert til de kommunene som har ønsket det. Kommunene har fortløpende mulighet til å få delegert denne myndigheten dersom de ønsker det.

Som en oppfølging av Meld. St. 18 (2015–2016) Friluftsliv, vil reglene for ferdsel blant annet i verneområdene bli enklere.

1.7.16 Vannscooterregelverket (Klima- og miljødepartementet)

Ny forskrift om bruk av vannscooter og lignende ble innført 1. juli 2013. Forbudet mot bruk av vannscooter ble da erstattet med en ordning hvor vannscootere kan kjøres fritt utenfor definerte forbudsbelter. Regjeringen har sendt på høring forslag om å oppheve det sentralt fastsatte vannscooterregelverket. Forslaget innebærer at bruk av vannscootere reguleres på samme måte som bruk av andre fritidsfartøyer.

1.7.17 Motorferdsel i utmark (Klima- og miljødepartementet)

19. juni 2015 trådte nye regler i motorferdselloven i kraft. Endringene innebærer at kommunene kan etablere snøscooterløyper for fornøyleskjøring.

I Prop. 35 L (2014–2015) Endringer i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag mv., la regjeringen fram forslag om fornøyleskjøring med snøscooter. Her ble det også varslet at Klima- og miljødepartementet ville sende på høring et forslag om at kommunene gis myndighet til i forskrift å fastsette løyper for catskiing (persontransport med beltekjøretøy på vinterføre til utgangspunkter for alpin skikjøring). Klima- og miljødepartementet vil følge opp høringen med en egen sak til Stortinget våren 2017.

1.7.18 Tilskudd til verdensarvområdene og utvalgte kulturlandskap i jordbruket (Landbruks- og matdepartementet)

Stortinget har sluttet seg til at ansvaret for forvaltningen av tilskudd til verdensarvområdene og utvalgte kulturlandskap i jordbruket kan overføres til kommunene, jf. Innst. 333 S (2014–2015). Dette innebærer at kommunene vil overta Fylkesmannens oppgaver i tilknytning til forvaltning av tilskuddet. Det legges opp til at forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyan og Vestnorsk fjordlandskap endres slik at oppgavene kan overføres til kommunene fra 1. januar 2020.

1.7.19 Konesesjonsbehandling av små vannkraftverk m.m. (Olje- og energidepartementet)

Det ble varslet i Meld. St. 25 (2015–2016) Kraft til endring (energimeldingen) at Olje- og energidepartementet har startet et lovarbeid med sikte på å innføre en hjemmel i vannressursloven som gir kommunene myndighet til å gi utbyggingstillatelse til mindre vannkraftverk. En slik overføring av myndighet følger også av regjeringsplattformen og er omtalt i Meld. St. 14 (2014–2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner.

Fra 1. januar 2015 har regjeringen forenklet behandlingen ved å endre konsesjonsgrensen i energiloven, slik at kommunene kan behandle søknader om å bygge mindre vindkraftanlegg inntil 1 MW etter reglene i plan- og bygningsloven.

1.7.20 Ansvarsfordelingen mellom forvaltningsnivåene for det offentlige vegnettet (Samferdselsdepartementet)

Meld. St. 14 (2014–2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner, omtaler muligheten for at de største kommunene kan få overført ansvar for enkelte fylkesveger eller deler av fylkesvegnettet i sin kommune, samt muligheten for å omklassifisere enkelte fylkesveier av lokal karakter til kommunale veier.

Overføring eller omklassifisering av veg er tema som kan bli aktuelle i forbindelse med enkelte kommunesammenslåinger.

1.7.21 Lokal nærings- og samfunnsutvikling (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet)

I proposisjonen vises det til at mange kommuner har lang tradisjon for å arbeide med samfunns- og næringsutvikling. Etter kommuneloven (§ 5) skal kommunen utarbeide en samordnet plan for sin virksomhet. Etter plan- og bygningsloven (§ 3-1d) skal kommunene gjennom sine planer legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling.

Rollen som samfunnsutvikler utformes ofte i samarbeid med og gjennom mobilisering av en rekke aktører både i og utenfor kommunen.

Kommunen er sentral i utviklingen av det lokale næringslivet og har i dag flere roller som er viktige for å fremme en ønsket samfunns- og næringsutvikling.

Kommunene fungerer ofte som en førstelinje for det lokale næringslivet ved at det er de som først møter gründere og virksomheter.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet stiller til rådighet en økonomisk ramme for fylkeskommunene. Disse kan igjen sørge for at kommunene har økonomiske midler til næringsutvikling, for eksempel gjennom kommunale næringsfond. Det er viktig at kommunene bruker handlingsrommet de har på området. Innenfor landbruksbasert næringsutvikling har kommunene en sentral rolle i næringsutviklingsarbeidet. Kommunene har en pålagt oppgave som førstestans for behandling av søknader om midler til investering og bedriftsutvikling i landbruket. Ambisjoner og muligheter for vekst og verdiskaping innen landbruksbasert næringsutvikling er synliggjort i Meld. St. 31 (2014–2015) Garden som ressurs – marknaden som mål. Gjennom kommunens ansvar innen samfunnsplanlegging kan kommunen ta et helhetlig og offensivt grep for å tilrettelegge for landbruksbasert næringsutvikling. Veilederen «Landbruk pluss» ble i 2005 utarbeidet for å vise hvordan plan- og bygningsloven kan nyttes for å legge til rette for næringsutvikling i landbruket. Landbruks- og matdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet arbeider nå med en revisjon av veilederen.

Siden kommunenes arbeid med samfunns- og næringsutvikling i stor grad er opp til hver enkelt kommune å prioritere, er dette en oppgave de selv velger hvordan de skal løse. I proposisjonen vises det til at kapasitet og kompetanse er viktige forutsetninger for å kunne jobbe for å få en ønsket samfunns- og næringsutvikling i egen kommune. Kommunal- og moderniseringsdepartementet mener derfor at større kommuner har bedre forutsetninger for å gi økt oppmerksomhet til og prioritering av samfunns- og næringsutviklingsspørsmål. Kommuner kan også benytte seg av ordninger etablert av offentlige aktører som støtter opp under arbeidet med samfunnsutvikling og næringsliv, for eksempel Innovasjon Norge.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet mener kommunene i dag har gode virkemidler, særlig gjennom planlegging etter plan- og bygningsloven, til å kunne ta en aktiv rolle i samfunns- og næringsutviklingen.

1.8 Økonomiske og administrative konsekvenser

I proposisjonen går det fram at endringer i oppgavefordelingen vil ha økonomiske og administrative konsekvenser på kort og lang sikt. Oppgaveendringene vil ha konsekvenser for både statlig, fylkeskommunal og kommunal forvaltning, men også for enkeltpersoner. Økonomiske og administrative konsekvenser av de konkrete forslagene til lovendringer omtales under de enkelte oppgavene. Konsekvensene er konkretisert så langt det lar seg gjøre.

Det legges til grunn at overføring av oppgaver mellom forvaltningsnivåene i utgangspunktet vil føl-

ges av tilsvarende rammeoverføringer innenfor en samlet uendret utgiftsside på statsbudsjettet.

Det legges også til grunn at kommunene i hovedsak skal finansieres gjennom frie inntekter. Rammefinansiering bidrar samlet sett til den mest treffsikre ressursbruken, er administrativt lite krevende for både staten og kommunene, og gir rom for løsninger som er tilpasset lokale behov. Overføring av nye oppgaver til kommunene bør bidra til redusert byråkrati og økt effektivitet.

Det går fram av proposisjonen at fram mot tidspunktet for hver enkelt oppgaveoverføring vil de berørte departementene se nærmere på økonomiske konsekvenser, finansieringsform og hvordan midlene på best mulig måte kan fordeles mellom kommunene. Inntektssystemet for kommunene vil bli justert for oppgaver som skal finansieres gjennom de frie inntektene.

Forslagene antas å kunne medføre overgangskostnader til forberedelse og gjennomføring av endringene, herunder personaltiltak og systemkostnader. Overgangskostnader vil kunne medføre at oppgaveoverføringen på kort sikt ikke alltid er provenynøytral. Eventuelle behov for inndekning av merkostnader som følge av oppgaveoverføringene vil måtte håndteres i den ordinære budsjettprosessen.

En konsekvens av oppgaveendringer for kommunene og fylkeskommunene kan være tilpasning til nye organisasjonsformer. I oppgaveoverføringsfasen vil det bli lagt opp til at endringene og omstillingene skal gjennomføres så smidig som mulig. Oppgaveoverføring mellom sektorene forutsetter god håndtering av de ansatte og dialog med de tillitsvalgte.

Oppgaveoverføringene som lovendringene i denne proposisjonen gjelder, vil ikke innebære virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljøloven kap. 16 (aml). Et unntak kan være overføring av ansvaret for kollektivtransporten.

2. Komiteens behandling

Komiteen avholdt 2. mai 2017 åpen høring om saken. Følgende organisasjoner deltok: KS, Finnmark fylkeskommune, Troms fylkeskommune, Nordland fylkeskommune, Sør-Trøndelag fylkeskommune, Hordaland fylkeskommune, Sogn og Fjordane fylkeskommune, Rogaland fylkeskommune, Hedmark fylkeskommune, Oppland fylkeskommune, Akershus fylkeskommune, Buskerud fylkeskommune, Østfold fylkeskommune, Oslo kommune, Kraftfylka, NHO, NHO Transport, Arbeidsgiverforeningen Spekter, Fellesorganisasjonen (FO), UNIO, Akademikerne, Rindal kommune, Norges skogeierforbund, Norges handikapforbund, Domstoladministrasjonen, Næringsarena Hålogaland, Sjømat Norge, Norsk teater- og orkesterforening,

Danse- og teatersentrum, Norske dansekunstnere, Jeunesses Musicales Norway, Norsk friluftsliv, Sabima og Sametinget.

3. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Böhler, Stine Renate Håheim, Stein Erik Lauvås, Helga Pedersen og Eirin Sund, fra Høyre, Frode Helgerud, Frank J. Jenssen, Bjørn Lødemel og Ingjerd Schou, fra Fremskrittspartiet, Peter N. Myhre og lederen Helge André Njåstad, fra Kristelig Folkeparti, Geir Sigbjørn Toskedal, fra Senterpartiet, Heidi Greni, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen, viser til Prop. 91 L (2016–2017) Endringer i ekteskapsloven og bustøttelova m.m. (oppgaveoverføring til kommunene) og lov om overføring av ansvar for kollektivtransport.

3.1 Komiteens generelle merknader

Komiteen mener det har vært en både viktig og riktig utvikling at Kommune-Norge over flere tiår har fått – og tatt – ansvar for en bred portefølje av oppgaver, både innen velferdstjenester, myndighetsutøvelse og samfunnsutvikling. Kommunene er nærmest innbyggerne og er godt egnet til å se ulike områder i sammenheng og slik også utvikle tjenester som er godt tilpasset lokale forhold på en måte som samtidig sikrer fornuftig utnyttelse av tilgjengelige ressurser, det være seg personell eller økonomi. Komiteen vil understreke viktigheten av at innbyggernes lovfestede, individuelle rettigheter må ligge fast også når kommunen er den som yter tjenester eller fatter vedtak.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, er samtidig opptatt av at staten må være seg bevisst at for mange eller for strenge begrensninger på kommunenes mulighet til å finne gode lokale løsninger over tid også kan svekke helhetstenkningen i kommunene, og dermed også kvaliteten på viktige tjenester og samfunnsutvikling, samt gi en mindre effektiv bruk av samfunnets samlede ressurser.

Av samme grunner mener et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, det er en fornuftig tilnærming at kommunene tilføres flere relevante oppgaver, gis større selvstendighet i oppga-

veutførelse og myndighetsutøvelse og sikres en økonomisk utvikling preget av forutsigbarhet og økt handlingsrom.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, registrerer at regjeringen i denne meldingen foreslår flere oppgaver og økt ansvar til kommunene.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at forslagene er en del av kommunereformen og en oppfølging av Stortingets behandling av Meld. St. 14 (2014–2015). Dette flertallet viser til at målene med kommunereformen er å sikre gode og likeverdige tjenester til innbyggerne, helhetlig samordnet samfunnsutvikling, bærekraftige og økonomisk robuste kommuner og et styrket lokaldemokrati. Dette flertallet støtter disse målene, i tillegg til de overordnede målene om at kommunene styrkes som tjenesteprodusenter, myndighetsutøvere, samfunnsutviklere og demokratiske arenaer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, støtter derfor hovedinnretningen i proposisjonen, samtidig som det vises til partienes merknader øvrige steder i innstillingen hva angår de konkrete forslagene.

Flertallet viser også til at regjeringen i egne saker til Stortinget foreslår å overføre ansvaret for tannhelsetjenesten til kommunene, jf. Prop. 71 L (2016–2017) Endringer i helselovgivningen (overføring av det offentlige tannhelsetjenesteansvaret, lovfesting av kompetansekrav m.m.) og styrke kommunenes ansvar for blant annet barnevern, jf. Prop. 73 L (2016–2017) Endringer i barnevernloven (barnevernsreform). Det vises videre til at regjeringen har fremmet forslag om å heve terskelen for innsigelsesinstansers adgang til å overprøve kommunenes frie skjønn samt å innføre en rett for kommunene til en uavhengig prøving av rettslige tvister med staten, jf. Prop. 64 L (2016–2017) Endringer i forvaltningslova, tvistelova m.m. (overprøvingskompetanse m.m.). Flertallet viser for øvrig til partienes merknader i de respektive sakene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknader og forslag under behandlingen av Meld. St. 22 (2015–2016), merknader og forslag under behandlingen av kommunereformen og til avstemming i Stortinget angående lovendringer knyttet til kommunereformen som behandles i komiteer der Sosialistisk Venstreparti ikke

er representert. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti har gått imot de foreslåtte endringene fordi det ikke er noe som skulle tilsi at de styrker kvaliteten i tjenestene. Dette medlem viser for eksempel til at tannhelse er velfungerende i fylkeskommunal regi, og at ingen faginstanser eller kommuner har bedt om overflytting. Regjeringens forslag vil føre til svekket tannhelse og oppsplitting av fagmiljø og påføre kommuner nye oppgaver de vil være nødt til å opprette flere interkommunale samarbeid for å kunne gjennomføre.

Dette medlem mener at det er grunn til bekymring for om enkelte kommuner kan mestre barnevernsoppgavene, og at det da er stikk i strid med den erkjennelsen å legge enda flere av disse oppgavene til kommunene. Mange kommuner er fremdeles små, selv om det også er problemer i de større kommunene. Det naturlige ville i stedet for å gi kommunene mange flere oppgaver være å utrede om det ville vært bedre å løfte de mest kompetansekrevende sakene og arbeidet med disse over til fylkeskommunene. Dette kan sørge for store fagmiljø der det trengs, i tillegg til at de deler av barnevernet som jobber forebyggende og som følger opp barna i hjemmet, er oppgaver som egner seg godt på kommunalt nivå.

Dette medlem mener en oppgave kommunene burde ha, er full styring over skolestruktur. Statens oppgave er å gi godkjenning til private skoler, men det burde være helt opp til kommunene og fylkeskommunene om skolene skal etableres innenfor det skoleansvaret fylkene og kommunene har. Slik burde det også være med barnehager.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at departementet de siste årene allerede har gitt kommunene økt medhold i innsigelsessaker som bringes inn for avgjørelse, gjennomført forenklinger i plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter, og gjennomført viktige digitaliseringsprosjekt og tatt andre grep som i seg selv har styrket kommunenes handlefrihet og mulighet til å forenkle lokalt. I tillegg er det økonomiske handlingsrommet styrket.

Samlet sett er derfor flertallet av den oppfatning at regjeringen systematisk og på flere områder har styrket det lokale selvstyret og kommunenes betydning siden den tiltrådte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i den politiske plattformen for Høyre-Fremskrittsparti-regjeringen heter at regjeringen vil styrke lokaldemokratiet ved å flytte makt og ansvar til kommunene. Dette var begrunnelsen for kommunereformen og målet om større og mer

robuste kommuner. Gjennom reformen har regjeringen gjennomført en omfattende prosess for å redusere antallet kommuner i Norge. Regjeringsplattformens mål om å flytte makt og ansvar til kommunene er ikke fulgt opp. Forslagene i Prop 91 L (2016–2017) er preget av at oppgavene som konkret foreslås overført, karakteriseres av å være overføring av kostnader og regelstyrte ordninger, og i liten grad ansvar for oppgaver som vil øke det politiske handlingsrommet.

Disse medlemmer konstaterer at regjeringens kommunereform har endt opp med at antallet kommuner er redusert uten at det er vist vilje til å tilføre kommunene mer makt og myndighet.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Difis innbyggerundersøkelse forteller oss at folks tilfredshet med tjenestetilbudene innen kommunens primæroppgaver, skole, helse og omsorg, er størst i mindre kommuner. Når regjeringen argumenter med at store kommuner er nødvendig for å sikre innbyggerne et godt og likeverdig tjenestetilbud uavhengig av hvor de bor i landet, er dette i strid med folks oppfatning. Kommuner med små fagmiljøer på sårbare områder møter denne utfordringen gjennom samarbeid over kommunegrensene. Interkommunale samarbeid blir av regjeringen sett på som et demokratisk problem. Disse medlemmer konstaterer at dette er en påstand mer enn et dokumentert faktum.

Disse medlemmer viser til at regjeringens politiske plattform ikke har vektlagt å gi mål for bosetting og arbeidsplasser over hele landet. Kommunestrukturens betydning for distriktpolitikken var også fraværende i mandatet for regjeringens ekspertgruppe og er det i regjeringens meldinger til Stortinget. Sentralisering av bosetting og arbeidsplasser synes å være en del av regjeringens mål. På dette området skiller denne regjeringen seg klart fra den rødgrønne regjeringen som i sin regjeringsplattform sa at «Vi vil sikre likeverdige levekår og ta ressursene i hele landet i bruk».

Disse medlemmer viser til at kommunene, spesielt i distriktene, er viktige for bosetting, arbeidsplasser og verdiskaping gjennom privat sektor. Kommuneadministrasjonen er i seg selv en kompetansearbeidsplass som gir ungdom med høyere utdanning mulighet til å bosette seg utenfor de større tettstedene. Mindre kommuner driver et aktivt tiltaksarbeid for næringsutvikling. Etablering av privat virksomhet er avhengig av et visst miljø og offentlig serviceapparat i det nærmiljøet hvor etableringen vurderes. Disse medlemmer mener disse forholdene burde vært gitt langt større oppmerksomhet i regjeringens arbeid med reformer i kommunesektoren.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det som betyr mest for det lokale selvstyret er at kommunene har økonomi til å utføre sine lovpålagte oppgaver med høy kvalitet, og at de i tillegg har midler og mulighet til å ta egne initiativ til beste for innbyggere og næringsliv. Det er dette som gir frihet for det lokale selvstyret. Disse medlemmer vil også vise til sine respektive forslag til statsbudsjettet de siste årene, hvor det ble foreslått å styrke kommuneøkonomien ut over det flertallet har vedtatt, noe som ville styrket det lokale selvstyret langt mer enn det vedtatte budsjett.

3.2 Vigsler

Komiteen viser til at departementet foreslår å overføre vigselsmyndigheten som i dag ligger hos domstolene, til kommunene. Komiteen viser til at det i dag eksisterer flere muligheter for vigsling, blant annet av prest i Den norske kirke, prest eller forstander i et registrert trossamfunn, seremonileder eller tilsvarende i livssynssamfunn, i tillegg til notarius publicus. Alle som forestår en vielse, er pålagt å forsikre seg at ekteskapet inngås på den måten ekteskapsloven tilsier, og at det foreligger en gyldig prøvingsattest.

Komiteen viser til at det er notarius publicus' myndighet som nå foreslås lagt til ordfører, varaordfører samt kommunalt ansatte eller folkevalgte som kommunestyret selv gir slik myndighet. Komiteen er trygg på at også kommunene er skikket til å ta dette ansvaret.

Komiteen mener kommunal vigselsmyndighet vil medføre styrket lokal tilgjengelighet for folk som ønsker å vie seg borgerlig. I dag tilbyr domstolene et sekstitalls lokasjoner, mens med kommunal vigselsmyndighet vil muligheten for borgerlig vigsel gjøres tilgjengelig på flere hundre steder over hele landet, og for mange i større geografisk nærhet enn med dagens situasjon.

Komiteen viser videre til at forslaget innebærer en lovfestet plikt til å ha et kommunalt vigselstilbud for egne innbyggere og for personer som ikke er bosatt i Norge. Kommunens alminnelige vigselstilbud til disse gruppene skal være gratis.

Komiteen viser for øvrig til at det er flere som ønsker å gjennomføre vielsen utenfor ordinære lokaler som er innredet for formålet, for eksempel ute i naturen. Komiteen legger til grunn at også kommunale vigsler etter avtale kan gjennomføres andre steder enn i kommunens ordinære lokaler. Dersom kommunen åpner for dette, eller at vigselen gjennomføres ut over ordinære åpnings-/arbeidstider eller for brudefolk som ikke er bosatt i kommunen, kan kommunen kreve dekket nødvendige påregnelige merkostnader ved dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti støtter KS' understreking i komitéhøringen av at de foreslåtte oppgaveoverføringene av vigsler og notarialbekreftelser ikke vil bidra til mer selvstendige og nyskapende kommuner, og slik sett ikke har betydning for gjennomføring av kommunesammenslåinger.

3.3 Det boligsosiale området mv.

Komiteen viser til at det foreslås at ansvaret for tilskudd til etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig overføres fra Husbanken til kommunene. Komiteen viser til at forslaget innebærer at midlene innlemmes i rammetilskuddet til kommunene, samtidig som det lovfestes at det skal være en kommunal oppgave å gi økonomisk hjelp til boligetablering og boligtilpasning. Forslaget om lovfesting vil ikke gi rettigheter for enkeltindivider, men kommunene får en plikt til å vurdere søknader om tilskudd til boligetablering og boligtilpasning. Komiteen viser til at kommunene skal avgjøre om den enkelte skal tildeles tilskudd, etter en skjønnsmessig vurdering av den enkeltes situasjon og ut fra ordningens formål om å bidra til etablering og tilpasning av bolig for vanskeligstilte.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, er enig med departementet i at det vil gi mange fordeler å overføre tilskudd til etablering og tilpasning av bolig til kommunene. For det første får kommunene et mer helhetlig ansvar for den boligsosiale politikken, slik at de i større grad kan se lokale boligsosiale utfordringer i sammenheng med andre velferdsområder. For det andre blir det mer forutsigbart for kommunene hvilke ressurser som står til rådighet. For det tredje blir det en forenkling for kommunene når de ikke må søke Husbanken om tilskuddsmidler, samtidig som Husbankens oppgaver med å fordele tilskuddene mellom kommunene bortfaller.

Flertallet har merket seg at interesseorganisasjonene har antydning at personer som har behov for tilpasset bolig, vil kunne komme negativt ut av de kommunale prioriteringene. Når kommunene får en tydelig lovpålagt plikt til å vurdere søknader om tilskudd, mener flertallet, i likhet med departementet, at det ikke er grunn til å være bekymret for at oppgaveoverføringen vil medføre at brukergruppene kommer dårligere ut enn i dag. Kommunen er nærmest brukerne og har det helhetlige ansvaret for en rekke tjenester til sine innbyggere. Kommunen har dermed en klar interesse av å legge til rette for en god boligsituasjon for vanskeligstilte. Flertallet har tillit til at lokale myndigheter og folkevalgte er i stand til å prioritere

også viktige boligsosiale tiltak innenfor gode og forutsigbare økonomiske rammer for kommunene. Flertallet har merket seg at Husbanken dessuten fortsatt vil ha en viktig veiledningsrolle overfor kommunene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at interesseorganisasjonene for de grupper som berøres av forslaget om å overføre ansvaret for boligsosiale tilskudd fra Husbanken til kommunenes rammer, var negative til forslaget. Også KS uttalte seg skeptisk med henvisning til at dagens bevilgninger ikke er tilstrekkelige til å dekke dokumentert behov. En overføring av ansvaret fra Husbanken til kommunene må derfor eventuelt i en overgangsperiode skje gjennom øremerking av midlene og etter at dagens ordning er evaluert.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en evaluering av om ressursdisponeringen på det boligsosiale området står i forhold til dokumentert behov, før det gjøres en eventuell vurdering av overføring av ansvaret fra Husbanken til kommunene.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til merknader i innstillingen til statsbudsjettet for 2017 fra kommunal- og forvaltningskomiteen hva gjaldt innlemmelsen av det boligsosiale tilskuddet i kommunenes inntektssystem, som dette medlem var imot. Begrunnelsen var at tilskuddet ville fordeles på en slik måte at flere kommuner fikk nær ingenting, og at tilskuddet derfor ville forsvinne som virkemiddel. I tillegg er det også et stort behov for å løfte kunnskapen om boligsosialt arbeid og boligsosial politikk, noe som kan være utfordrende for kommunene. De samme argumentene vil også gjelde for dette forslaget. Dette medlem mener det er en fare for at overføring av finansieringen til kommunenes frie midler vil medføre et dårligere tilbud og større ulikhet ut fra den enkelte kommunes økonomi. Dette medlem vil også vise til interesseorganisasjonene, blant annet Norsk Handikapforbund, som er kritiske til forslaget og redd for at tilskudd og lån ikke vil ses tilstrekkelig i sammenheng. Dette medlem vil vise til at et minstekrav er at kommunene må rapportere måloppnåelse og aktivitet slik at det kan være mulig å vurdere overflyttingen.

3.4 Kollektivtransport

Komiteen viser til at ansvaret for kollektivtransport foreslås overført fra fylkeskommunene til store kommuner etter søknad og på bestemte vilkår.

Komiteen registrerer at det kun er det kollektivansvaret som i dag ligger i fylkeskommunen, som foreslås å kunne overføres til store kommuner, med unntak av fergerutene i fylkes- og riksvegsambandet og ansvaret for skoleskyss. Som kollektivtransport omfattes også transportordninger til fritidsreiser for funksjonshemmede brukere som ikke uten betydelige ulemper kan bruke det ordinære rutetilbudet (TT-ordningen).

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at det er tre selvstendige vilkår som alle må oppfylles for å kunne overta ansvaret for kollektivtransporten: 1) At kommunen omfatter et område som utgjør en felles bolig-, arbeids- og serviceregion (geografisk funksjonelt område), 2) at kommunen har et tilstrekkelig markedsgrunnlag til å kunne gi befolkningen et ønsket kollektivtransporttilbud innenfor en samfunnsøkonomisk akseptabel kostnad, og 3) at det inngås et samarbeid med fylkeskommunen om å sikre et helhetlig kollektivtilbud i hele fylket.

Flertallet viser til at forslaget innebærer at fylkeskommunen fremdeles skal ha ansvaret for drift og kjøp av transporttjenester og tildeling av løyver i den øvrige delen av fylket, og for ruter som krysser grensen mellom kommunen og øvrige kommuner i fylket.

Flertallet legger til grunn at store kommuner som søker om overføring av ansvaret for kollektivtransporten, vil gjøre dette ut fra en begrunnet formening om at dette vil kunne bidra til en bedre oppgaveløsning, for eksempel ved at man kan se kollektivtransport, areal- og infrastrukturutvikling, parkeringspolitikk og andre funksjoner i sammenheng på lokalt nivå.

Komiteen har merket seg flere innspill, også under komiteens høring, om at en overføring av ansvar for kollektivtransporten vil kunne skape uoversiktlig forvaltning og økt administrasjon.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, vil vise til at før ansvaret eventuelt overføres til kommunen, skal det foretas en konkret vurdering av hvilke konsekvenser dette vil få. Flertallet peker på at vilkåret om felles bolig-, arbeids- og serviceregioner innebærer at kollektivtransportmyndigheten blant annet bør sammenfalle med innbyggernes reisemønstre og omfatte et geografisk område som i størst mulig grad er funksjonelt for oppgaveløsningen. Flertallet mener at dette vilkåret vil bidra til at det ikke behøver å oppstå ver-

ken uoversiktlig forvaltning eller økt administrasjon ved en overføring av ansvar.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, har videre merket seg innspill knyttet til at kommuner ikke vil ha grunnlag for å forvalte ansvaret for kollektivtransporten på grunn av manglende kompetanse, kapasitet, fagmiljøer og økonomiske forutsetninger. Dette flertallet viser til at det er etablert administrasjonsselskaper i svært mange fylkeskommuner i dag. Disse forestår både planlegging og drift av kollektivtilbudet, samt foretar anskaffelser av transporttjenester og oppfølging av inngåtte kontrakter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at en kommune som får overført ansvaret for kollektivtransporten, kan benytte den kompetansen og det faglige apparatet som administrasjonsselskapet innehar, men peker også på at et normgivende innbyggertall på 100 000 for ansvarsoverføring vil legge til rette for at kommunen også selv kan bygge opp egen kapasitet og kompetanse for å ivareta ansvaret for kollektivtransporten.

Komiteen viser til innspill om at overføring av ansvar for kollektivtransport til store kommuner vil kunne skape utfordringer med koordinering av kollektivtransporten mellom kommunen og fylkeskommunen, samt at det vil kunne føre til et dårligere kollektivtilbud i distriktene og fylket for øvrig.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, vil i den sammenheng vise til vilkåret i lovforslaget om at dersom ansvaret for kollektivtransporten overføres, skal dette skje i et samarbeid med fylkeskommunen. Flertallet viser til at departementet legger til grunn at det ikke skal godkjennes overføring av kollektivtransporten til kommunene uten at det samtidig foreligger et samarbeid mellom kommunen og fylkeskommunen som sikrer et helhetlig rutetilbud i hele regionen og samtidig ivaretar distriktenes behov for transport.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at forslaget om å overføre ansvaret for kollektivtransport fra fylkeskommunene til store kommuner er lite gjennomtenkt, både fordi det vil øke kostnadene gjennom økt byråkratisering og fordi det vil pulverisere ansvaret for tilrettelegging av en viktig tjeneste for innbyggerne. Forslaget

bryter med generalistkommuneprinsippet, som er viktig for å ha en oversiktlig og ryddig ansvarsdeling mellom forvaltningsnivåene.

Disse medlemmer viser til at de aller fleste av høringsinstansene både i regjeringens høringsrunde og i komiteens høring, herunder KS, var negative til at ansvaret for kollektivtransport kan overføres til større kommuner. Motargumentene mot forslaget er så sterke og godt dokumentert at regjeringen og stortingsflertallet bør frafalle forslaget.

Disse medlemmer mener regjeringen må sørge for at ansvaret for kollektivtransport videreføres som en fylkeskommunal oppgave, og vil derfor stemme imot forslaget til lov om overføring av ansvar for kollektivtransport.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener at det er et stort behov for å se kollektivløsninger i sammenheng over flere kommunegrenser i stedet for å splitte det opp på ulike beslutningsnivå. Dette er en av få gode begrunnelser for fylkessammenslåinger. Skal vi bygge et nytt grønt samfunn hvor flere skal ha mulighet til å reise kollektivt, er det nødvendig at reisebehovene ses i sammenheng over større områder.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at samarbeidspartiene åpner for gi deler av ansvaret for kollektivtransporten til store kommuner, samtidig som de opplyser om at en oppsplitting av kollektivtrafikken vil måtte føre til opprettelse av nye, ikke folkevalgte samarbeidsorgan for å håndtere en slik ny kommunal oppgave. Disse medlemmer mener dette fremstår først og fremst som en måte å fjerne oppgaver fra fylkene på, og ikke som en måte å styrke tjenestene på.

Spesielt i distriktene er det nødvendig å satse mer på kollektivtilbudet, og disse medlemmer mener at en oppsplitting av ansvaret mellom det som i realiteten vil være store bykommuner og fylkene vil gjøre at transporten mellom distrikt og by blir vanskeligere. Dette kan føre til et dårligere kollektivtilbud i distriktene, siden linjer ofte har en endestasjon i byene. Det er heller ikke effektivt, og risikofylt, å fordele innkjøpsoppgavene på enda flere enheter.

Disse medlemmer vil likevel understreke at det er viktig at kommunene har medvirkning over kollektivtransporten i kommunene. Disse medlemmer går derfor sterkt imot at det åpnes for å splitte opp ansvaret for kollektivtrafikken.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at TT-tjenesten i dag er under fylkeskommunenes ansvarsområde i kollektivtrafikken. Disse med-

lemmer viser til at det er altfor stor variasjon i dette tilbudet i de ulike fylkene, og at det er svært uheldig å splitte opp TT-tjenesten enda mer ved å gi ansvaret til noen kommuner og fylkene ansvaret for resten. Disse medlemmer viser til komiteens høring, der organisasjonene tok opp behovet for en kommun- og fylkesovergripende TT-ordning med nasjonale retningslinjer. Dette er viktig for å sikre at mennesker med nedsatt funksjonsevne kan leve og delta i samfunnet på linje med andre. En slik nasjonal ordning må kunne brukes over hele landet. Disse medlemmer støtter dette synet og vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest utarbeide nasjonale retningslinjer for kvalitet og kvantitet for TT-transporten og foreslå en finansieringsordning som sikrer TT-transport i tråd med de nasjonale retningslinjene.»

3.5 Omtale av forskriftsendringer

Komiteen viser til at departementet i saken også redegjør for en serie planlagte forskriftsendringer som innebærer nye oppgaver til kommunene, og som er planlagt å tre i kraft fra 1. januar 2020. Komiteen viser til de foreslåtte oppgaveoverføringene i forbindelse med Meld. St. 14 (2014–2015), jf. Innst. 333 S (2014–2015), og at omtalen av forskriftsendringer i foreliggende sak er til Stortingets orientering.

Notarialforretninger

Komiteen har merket seg at Justis- og beredskapsdepartementet foreslår at kommunene bør gis kompetanse til å utføre enkle notarialforretninger, så som bekreftelse av underskrifter og kopier eller gi bekreftelse på at et dokument er ekte. Komiteen viser til departementets anførsler om at en slik myndighet til kommunene vil bidra til økt tilgjengelighet for publikum som oppsøker slike tjenester, spesielt i mindre kommuner.

Komiteen har merket seg at kommunen vil få slik myndighet i tillegg til, ikke i stedet for, de organer som har denne myndigheten i dag. Komiteen merket seg videre at Domstoladministrasjonen under komiteens åpne høring tok til orde for at kommunene med fordel burde kunne overta både de enkle og mer kompliserte notarialforretninger som i dag ligger til notarius publicus, og anførte flere begrunnelser for dette synet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Domstoladministrasjonen under komiteens høring foreslo at det burde foretas mer omfattende overføring av notarialbekreftelser til kommunene enn det regjeringen legger opp til. Det

ble vist til at det vil gi mer en mer oversiktlig ansvarsdeling sett fra innbyggernes side.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av domstolenes ansvar for notarialbekreftelser med sikte på å overføre et større ansvar til kommunene enn det som foreslås i Prop. 91 L (2016–2017).»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti kan ikke se at det skal bidra til en sterkere kommunestruktur at kommuner skal utføre enkle notarialforretninger. Slik flere høringsinstanser har påpekt, er det uklart hva som ligger i enkle notarialforretninger, og dette medlem vil vise til at de domstolene som har uttalt seg, er bekymret for om kvaliteten blir god nok. Dette medlem kan heller ikke se at det vil styrke verken kommunene eller saksbehandlingen å la kommunene overta myndigheten til å behandle klager på støy og å regulere støy og støv fra motorsportbaner. Det er i hovedsak en regelstyrt myndighetsutøvelse som til dels krever spesialistkompetanse. Totalt sett foreslår regjeringen overføring av en rekke mindre oppgaver som allerede i dag håndteres effektivt, og som vil kreve opplæring eller spesialistkompetanse for at kommunene skal kunne håndtere dem. Dette medlem kan derfor ikke se hvorfor det er sentralt å overføre disse oppgavene.

Vilt- og innlandsfiskforvaltning

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at Klima- og miljødepartementet foreslår at myndigheten for henholdsvis utvidet jakttid for de fremmede artene kanadagås og stripegås og myndighet til å forby fiske av innlandsfiskearter som er truet lokalt eller regionalt, overføres fra fylkeskommunene til kommunene.

Forurensning

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, har merket seg at Klima- og miljødepartementet foreslår at saker knyttet til støy fra motorsportbaner, skytebaner og vindmøller, som alle gir primært lokale miljøvirkninger, foreslås overført fra Fylkesmannen til kommunene.

Flertallet har videre merket seg at forslaget om å overføre behandling av utslippstillatelser for grønnsaksvaskerier til kommunene ikke gjennomføres, blant annet etter innspill fra Oslo kommune i høringsrunden.

Nærings- og miljøtiltak i skogbruket

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Venstre, har merket seg at Landbruks- og matdepartementet foreslår at ansvaret for forvaltningen av nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK), med tilskudd til skogsveger, taubane og hest og annet, i sin helhet overføres fra Fylkesmannen til kommunene. For 2017 tilsvarer dette i alt ca. 205 mill. kroner. Flertallet har merket seg at forslaget innebærer at Fylkesmannen skal fordele rammer til hver kommune etter omfanget av tilskuddssøknader fra næringsaktører i den enkelte kommune, og at kommunene får ansvaret for søknadsbehandling og utbetaling av tilskudd. Kommunen får i tillegg ansvar for rapportering, kunngjøring, registrering og arkivering, samt håndtering av klagesaker.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, er enig i at ansvaret for forvaltning av midler til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) overføres fra Fylkesmannen til folkevalgt forvaltning. Ansvaret for deler av ordningene ble overført fra kommune til Fylkesmannen i 2006. Tilskuddene er samlet sett 205 mill. kroner, og forvaltningen av de ulike tiltakene som faller inn under ordningen krever en god del ressurser i saksbehandlingen. Dette flertallet mener ut fra ovenstående at tilskuddsforvaltningen bør flyttes fra Fylkesmannen til fylkeskommunene.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at ansvaret for forvaltningen av midler til nærings- og miljøtiltak i skogbruket overføres fra Fylkesmannen til fylkeskommunene.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil presisere overfor regjeringen at bred medvirkning er viktig i lovsaker, at det er særlig viktig å involvere organisasjoner som representerer allmenne interesser, og at det i denne saken er grunn til å kritisere regjeringen for dårlig involvering av dem som er berørt av endringen.

Dette medlem vil understreke at forutsetningen for å delegere stadig flere oppgaver til kommunene er at de har kapasitet og kompetanse på natur, miljø, friluftsliv og biologisk mangfold. Derfor trengs både krav om slik kompetanse og økte øremerkede midler til dette over statsbudsjettet. Regjeringen må utrede hvilke virkemidler som vil være mest effektive for å sikre at alle kommuner har ansatte med kompetanse på naturmangfold for å sikre en effektiv planprosess. Inntil dette er sikret, vil dette medlem

ikke støtte overføring av slike oppgaver til kommunene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Norsk handlingsplan for naturmangfold der «regjeringen vil sikre kommunene tilstrekkelig naturfaglig kompetanse».

Disse medlemmer viser til behandlingen av Meld. St. 14 (2015–2016), jf. Innst. 294 S (2015–2016), og til følgende merknader:

«Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, er bekymret for at dette verken sikrer naturmangfoldet eller en effektiv og samfunnsøkonomisk fornuftig planlegging. Flertallet mener det i forbindelse med stortingsmeldingen om kommunereformen bør legges fram en plan for en styrking av miljøkompetansen og kapasiteten i kommunene. Flertallet viser til at det i 2008 ble utarbeidet 'Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene', og at hele 412 kommuner i dag har vedtatt en klimaplan. Flertallet viser til en evaluering gjennomført av Vista Analyse i 2014, som viser at et stort flertall av kommunene er fornøyd med planene, som har vært realistiske og har bidratt til å nå konkrete klimamål.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, mener man bør følge samme spor for naturmangfold, og at det bør lages statlige planretningslinjer for kommunene om å hindre tap av naturmangfold, både innen generell arealplanlegging, unngåelse av viktige naturområder, avbøting, restaurering og virksomhetsutøvelse.

Dette flertallet mener kommunene må sette mål og tenke langsiktig for å bidra til å innfri både lokale og nasjonale naturmangfoldmål. Dette flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

'Stortinget ber regjeringen utarbeide en statlig planretningslinje for naturmangfoldplanlegging i kommunene.'»

Disse medlemmer viser til at regjeringen ikke har fulgt dette opp i saken som nå behandles, og det skulle ligget til grunn ved behandlingen av Prop. 91 L (2016–2017). Disse medlemmer mener dette nå må følges opp.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at det må lages en plan for sikring av miljøkompetansen og kapasiteten i kommunene.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen lage en plan og legge fram forslag til sikring av nødvendig kompetanse og kapasitet i kommunene på miljø, natur, biologisk mangfold og friluftsliv.»

Dette medlem mener det bør lages statlige planretningslinjer for kommunene for å hindre tap av

naturmangfold, både innen generell arealplanlegging, unngåelse av viktige naturområder, avbøting, restaurering og virksomhetsutøvelse.

Dette medlem mener det må opprettes tilskudd til naturmangfoldarbeid i kommunen på lik linje med programmet «klimasats i kommunen», og at det må være et krav om at alle kommuner skal utarbeide kommunedelplaner for naturmangfold.

Dette medlem mener Miljødirektoratet og fylkesmennene må få økt veiledningskapasitet for å støtte kommunenes arbeid med disse naturmangfoldplanene.

Dette medlem viser også til behandlingen av friluftsmeldingen og behovet for å vedta retningslinjer for planlegging i fjellet.

Dette medlem mener det også må utarbeides flere regionale planer for naturmangfold med retningslinjer for arealbruk som blir juridisk bindende.

Dette medlem mener det må opprettes et samarbeid mellom Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Klima- og miljødepartementet og aktuelle direktorater for å sikre god flyt av informasjon og brukervennlige løsninger for kommunenes arbeid spesielt med økologiske grunnkart.

3.6 Omtale av oppgaver som håndteres i andre prosesser

Komiteen viser til at departementet også omtaler andre oppgaver som kan overføres til kommunene, men som håndteres i andre prosesser enn i den foreliggende proposisjonen, og som heller ikke nødvendigvis følger tidsløpet for kommunereformen.

Komiteen viser til at i den grad disse sakene er eller blir forelagt Stortinget, vil partiene tilkjenne sine synspunkter ved behandlingen av de respektive saker. Komiteen viser til at følgende saker omtales:

- Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av svømmeanlegg (Kulturdepartementet)
- Hjelpemiddelpolitikken (Arbeids- og sosialdepartementet)
- Reformarbeid knyttet til pleiepenger og omsorgslønn (Arbeids- og sosialdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet)
- Varig tilrettelagt arbeid (Arbeids- og sosialdepartementet)
- Oppgave- og finansieringsansvaret i barnevernet (Barne- og likestillingsdepartementet)
- Overføring av ansvar for den offentlige tannhelsetjenesten fra fylkeskommunene til kommunene (Helse- og omsorgsdepartementet)
- Overføring av ansvar for enkelte rehabiliteringstjenester fra spesialisthelsetjenesten til den kommunale helse- og omsorgstjenesten (Helse- og omsorgsdepartementet)

- Finansieringsansvar for pasientreiser (Helse- og omsorgsdepartementet)
- Forsøksordning med overføring av driftsansvar for distriktpsikiatriske sentre til kommunene (Helse- og omsorgsdepartementet)
- Opptrappingsplan for rusfeltet (2016–2020) (Helse- og omsorgsdepartementet)
- Sekretariat for forliksrådet (Justis- og beredskapsdepartementet)
- Forenkling av utmarksforvaltningen (Kommunal- og moderniseringsdepartementet)
- Forenklinger mv. i plan- og bygningsloven (Kommunal- og moderniseringsdepartementet)
- Forvaltning av verneområder (Klima- og miljødepartementet)
- Vannscooterregelverket (Klima- og miljødepartementet)
- Motorferdsel i utmark (Klima- og miljødepartementet)
- Tilskudd til verdensarvområdene og utvalgte kulturlandskap i jordbruket (Landbruks- og matdepartementet)
- Konesjonsbehandling av små vannkraftverk m.m. (Olje- og energidepartementet)
- Ansvarsfordelingen mellom forvaltningsnivåene for det offentlige vegnettet (Samferdselsdepartementet)
- Lokal nærings- og samfunnsutvikling (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet)

3.7 Økonomiske og administrative konsekvenser

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at økonomiske og administrative konsekvenser av de konkrete forslagene til lovendringer er omtalt under de enkelte oppgavene, og at det økonomiske opplegget for den enkelte oppgaveoverføring vil håndteres i den ordinære budsjettprosessen når endringen trer i kraft. Flertallet viser til at departementet legger til grunn at overføring av oppgaver mellom forvaltningsnivåene i utgangspunktet vil følges av tilsvarende rammeoverføringer innenfor en samlet uendret utgiftsside på statsbudsjettet, at overføring av oppgaver til kommunene skal følges av tilsvarende overføring av økonomiske ressurser, samt at kommunene i hovedsak skal finansieres gjennom frie inntekter.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, er generelt enig med departementet i at en bredere opp-

gaveportefølje også vil gi kommunene større frihet til å prioritere og tilpasse tilbudet til innbyggernes behov, og at overføring av nye oppgaver til kommunene derfor også bør bidra til redusert byråkrati og økt effektivitet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil peke på at regjeringen først og fremst håper endringene vil føre til redusert byråkrati og økt effektivitet, og at det i proposisjonen fremgår at dette i første omgang vil medføre overgangskostnader i forbindelse med forberedelse og overføring og systemkostnader. Det er ikke anslått hvor store kostnader det er snakk om. Det er heller ikke gitt noen dokumentasjon som tilsier at målet om mindre byråkrati og mer effektivitet vil bli oppnådd. Dette medlem frykter at overføring av oppgavene derimot vil kunne føre til flere feil dersom kommunene ikke får hentet inn den kompetansen som er nødvendig for å utføre oppgavene.

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen gjennomføre en evaluering av om ressursdisponeringen på det boligsosiale området står i forhold til dokumentert behov før det gjøres en eventuell vurdering av overføring av ansvaret fra Husbanken til kommunene.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av domstolenes ansvar for notarialbekreftelser med sikte på å overføre et større ansvar til kommunene enn det som foreslås i Prop. 91 L (2016–2017).

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen snarest utarbeide nasjonale retningslinjer for kvalitet og kvantitet for TT-transporten og foreslå en finansierungsordning som sikrer TT-transport i tråd med de nasjonale retningslinjene.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen lage en plan og legge fram forslag til sikring av nødvendig kompetanse og kapasitet i kommunene på miljø, natur, biologisk mangfold og friluftsliv.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding bokstav A romertall I, II og IV fremmes av en samlet komité. Bokstav A romertall III og bokstav B fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Bokstav C fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lover:

A.

vedtak til lov

om endringer i ekteskapsloven og bustøttelova m.m.
(oppgaveoverføring til kommunene)

I

I lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap gjøres følgende endringer:

§ 12 skal lyde:

§ 12 *Vigslere*

Vigslere er:

- a) prest i Den norske kirke, og prest eller forstander i et registrert trossamfunn, eller seremonileder eller tilsvarende i livssynssamfunn som mottar tilskudd etter lov 12. juni 1981 nr. 64 om tilskott til livssynssamfunn når Kongen har godkjent formen for inngåelse av ekteskap.
- b) *ordførere, varaordførere og kommunalt ansatte eller folkevalgte som kommunestyret selv gir slik myndighet.*
- c) *utsendt utenrikstjenestemann, jf. utenrikstjenesteloven § 14.*
- d) *Sysselmannen på Svalbard. Sysselmannen kan delegere vigselfmyndighet til tjenestemenn ved sysselmannskontoret.*
- e) særskilt vigslere oppnevnt av departementet i tilfeller der det er behov for det på grunn av lange avstander eller av andre grunner. Oppnevningen gjelder for fire år.

Departementet *kan gi forskrift om tildeling og tilbaketrekking av vigselfrett for seremonileder eller tilsvarende i livssynssamfunn.*

Ny § 12 a skal lyde:

§ 12 a *Vigslere i kommunen*

Kommunen skal ha et tilbud om vigsel for kommunens innbyggere og personer som ikke er bosatt i

Norge, men som fyller vilkårene for å inngå ekteskap i Norge etter kapittel 1.

Departementet kan gi forskrift om kommunalt vigselstilbud med regler om at vigselstilbudet skal være tilgjengelig og om betaling for vigsler.

II

I lov 26. april 2002 nr. 12 om notarius publicus skal § 2 første ledd lyde:

Notarialforretninger er utføring av dei oppgåvene som er lagt til notarius publicus i lov eller forskrift, mellom anna å gje notarialstadfestingar, som stadfesting av underskrift og rett kopi.

III

I lov 24. august 2012 nr. 64 om bustøtte gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov om bustøtte og kommunale bustadtilskot (bustøttelova)

Overskrift for nytt kapittel I skal lyde:

Kapittel I. Bustøtte

Nåværende § 1 til og med § 13 skal inngå i kapittel I.

Overskrift for nytt kapittel II skal lyde:

Kapittel II. Kommunale tilskot til etablering i egen bustad og til tilpassing av bustad

Ny § 14 skal lyde:

§ 14 Tilskot til etablering i egen bustad for vanskelegstilte på bustadmarknaden

Kommunen kan etter søknad gje tilskot til å finansiere bustad for vanskelegstilte på bustadmarknaden.

Det kan gjevast tilskot til personar med låg inntekt som ikkje klarer å etablere seg i eigen bustad. Tilskotet kan også bli brukt til reetablering for vanskelegstilte som har behov for ein betre tilpassa bustad. Personar med langvarige økonomiske problem skal prioriterast.

Det kan gjevast tilskot til å kjøpe, føre opp eller refinansiere eigen bustad. Kommunen kan også gje tilskot til å utbetre ein nyinnkjøpt bruktbustad.

Ny § 15 skal lyde:

§ 15 Tilskot til tilpassing av bustad for personar med behov for tilpassa bustad

Kommunen kan etter søknad gje tilskot som kan bidra til at personar med behov for tilpassa bustad no eller i framtida, kan finansiere nødvendig tilpassing.

Det kan gjevast tilskot til husstandar der enkelt-personar har behov for tilpassa bustad. Tilskotet kan også bli gjeve til eldre som treng å tilpasse bustaden sin for å kunne halde fram med å bu heime ved eit framtidig behov for tilpassa bustad. Tilskotet kan vere økonomisk behovsprøvd.

Tilskot til tilpassing kan bli gjeve både til enkle tiltak, til større ombyggingar, og til å finansiere profesjonell prosjekterings- og utgreiingshjelp ved behov for tilpassing.

Overskrift for nytt kapittel III skal lyde:

Kapittel III – Ikraftsetjing

Nåværende §§ 14 og 15 blir nye §§ 16 og 17 og skal inngå i kapittel III.

IV

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. De ulike delene av loven kan settes i kraft til ulik tid.

B.

v e d t a k t i l l o v

om overføring av ansvar for kollektivtransport

§ 1 Definisjoner

Kollektivtransport etter denne loven omfatter rutetransport, jf. yrkestransportlova § 2, med motorvogn, fartøy, sporvei, tunnelbane, forstadsbane og lignende sporbundet transportmiddel. I tillegg omfatter kollektivtransport tilrettelagt transport for funksjonshemmede. Kollektivtransport omfatter ikke transport med ferger i fylkesvegsamband.

Ansvar for kollektivtransport omfatter drift og kjøp av kollektivtransporttjenester og myndighet til å gi løyve etter yrkestransportlova §§ 6 og 7.

§ 2 Overføring av ansvar for kollektivtransport og vilkår for overføringen

Kongen i statsråd kan vedta overføring av ansvar for kollektivtransport fra fylkeskommunen til kommunen dersom kommunen kan dokumentere at den:

- omfatter et område som utgjør en felles bolig-, arbeids- og serviceregion,
- har et tilstrekkelig markedsgrunnlag til å kunne gi befolkningen et ønsket kollektivtilbud innenfor en samfunnsøkonomisk akseptabel kostnad og
- har et samarbeid med fylkeskommunen om å sikre et helhetlig rutetilbud.

Ved overføring av ansvar for kollektivtransport etter første ledd overtar kommunen ansvaret for kollektivtransporttilbudet innenfor kommunens grenser.

Kommunen bestemmer selv omfanget av kollektivtransporttilbudet.

§ 3 *Framgangsmåte for overføring av ansvar*

Kommunestyret vedtar selv om kommunen skal søke om å få overført ansvar for kollektivtransport innen sitt område. Kommunen må på tidspunktet for innsending av søknad dokumentere at vilkårene i § 2 første ledd bokstav a og b er oppfylt.

Før endelig søknad kan behandles av Kongen i statsråd, må kommunen også dokumentere at vilkåret om samarbeid med fylkeskommunen i § 2 første ledd bokstav c er oppfylt. Kommunestyret og fylkestinget vedtar selv at det skal inngås samarbeidsavtale mellom kommunen og fylkeskommunen.

§ 4 *Overføring av rettigheter og plikter knyttet til inngåtte kontrakter*

Fra det tidspunktet et vedtak om overføring av ansvar for kollektivtransport trer i kraft, overtar kommunen fylkeskommunens rettigheter og plikter knyttet til inngåtte kontrakter om kjøp av transporttjenester, med frigjørende virkning for fylkeskommunen.

Fordringshavere og andre rettighetshavere kan ikke motsette seg overføringen eller gjøre gjeldende at den utgjør en bortfallsgrunn for rettsforholdet.

Ved uenighet mellom fylkeskommunen og kommunen om hvilke rettigheter eller plikter som er overtatt etter første ledd, kan hvert av organene bringe spørsmålet inn for Kongen til avgjørelse. Saksom spørsmål som nevnt i første punktum, kan bringes inn for de alminnelige domstolene først når muligheten til å få saken avgjort av Kongen er benyttet. Kongens avgjørelse etter første punktum har ingen virkning overfor private fordringshavere og rettighetshavere. Andre punktum gjelder ikke for saksom spørsmål mot eller fra private fordringshavere og rettighetshavere.

§ 5 *Ikrafttredelse*

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

§ 6 *Endringer i andre lover*

Fra det tidspunkt loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. skal § 7 andre ledd lyde:

Når fylkeskommunen *eller kommunen* gir tilskudd til lokal jernbane innen et fylke *eller en kommune*, fastsetter fylkeskommunen *eller kommunen* transportvilkår. Fylkeskommunens *eller kommunens* vedtak i saker om godkjenning av ruteplan, takster og tilskudd kan ikke påklages til departementet.

2. I lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy gjøres følgende endringer:

§ 13 andre ledd skal lyde:

(2) Med den avgrensinga som følgjer av første ledd, gjev fylkeskommunen løyve til rutetransport etter §§ 6 og 7. *Kommunen gjev likevel løyve innanfor kommunegrensa når ansvar for kollektivtransport er overført til kommunen i samsvar med lov om overføring av ansvar for kollektivtransport.*

§ 22 nytt sjette ledd skal lyde:

(6) *Dersom kommunen har fått overført ansvar for kollektivtransport etter lov om overføring av ansvar for kollektivtransport, gjeld første til femte ledd tilsvarende for kommunen.*

§ 23 nytt andre ledd skal lyde:

(2) *Første ledd gjeld òg for kommunen der kommunen har fått overført ansvar for kollektivtransport etter lov om overføring av ansvar for kollektivtransport.*

C.

Stortinget ber regjeringen legge til grunn at ansvaret for forvaltningen av midler til nærings- og miljøtiltak i skogbruket overføres fra Fylkesmannen til fylkeskommunene.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 1. juni 2017

Helge André Njåstad

leder

Frank J. Jenssen

ordfører

